

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3126, 3128.

Iskratni odelok: Ljubljana, Seis-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392

Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7 — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17 749.

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 30 din.
Za inozemstvo 50 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strassmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo

JUTRO

Problemi britanskega imperija

Borba traja in se stopnjuje, a nedvomno še ni dosegla svojega vrhca, Nemara ga še dolgo tudi ne bo. Takšno mnenje se postavlja danes čim dalje bolj pogosto ne le v nevtralnih državah, marveč tudi v obeh vojnih taborih.

V takšnih pogojih postaja vedno bolj važno, kako se razvijajo odnosi v območju vojnih strank samih. Zakaj od tega, kako se tamkaj razpletajo dogajanja, je v nemali meri odvisno, kolikšni bosta trdnost vojsk in nacionalna odpornost. Saj se o tem že ves čas sedanjih vojne nadaljujejo polemike med obema taboroma. V zadnjih tednih, kakor lahko sodimo po nekaj znanih, se kažejo značilna notranja izravnavanja zlasti v okviru britanskega imperija. Tlačijo se Indije in sploh vzhodnega dela imperialnega sveta, Južne Afrike in Irske.

V Novih Delih se je pred nedavnim vršila velika konferenca, na kateri so sodelovali zastopniki vseh delov britanskega imperija, ki ležijo v južnem Pacifiku, ob Indijskem oceanu in sploh v predelih vzhodno od Afrike, onstran poti skozi Sueški prekop. Razmeroma malo je bilo poročil o delu te konferenice, vendar dovolj, da je bilo po njih mogoče sklepati, kako važni so bili ti razgovori po svoji vsebini ter po sprejetih zaključkih. Udeležili so se jih predstavniki dominionov, kolonij in drugih ozemelj, ki so v raznovrstnih odnosih do britanske skupnosti. Prav dobro se je moglo iz poročil razbrati, da se je konferenca bavila predvsem z organizacijo celotnega mehanizma vojnega aparata, ki naj poveže sestavne dele britanske skupnosti v vzhodnem delu sveta v organizacijo enotno. Cilj te reorganizacije je bil v tem, kako naj se uredi sodelovanje med temi na široko raztresenimi, po gospodarski sestavi ter ljudski in gospodarski zmogljivosti tako različnimi dominionskimi in kolonialnimi deželami. Dobro je razvidno, da si je vzhodna konferenca vzela za cilj zalagati britanske vojne sile na Bližnjem vzhodu z vsem potrebnim. Skoro se zdi, da je vojna v Sredozemlju, zlasti v nje vzhodnem delu, postala v glavnem briga dominionov in kolonij, ki leže vzhodno od Egipta. Izhodišče za sodelovanje naj postane Indija, ki predstavlja s svojimi naravnimi bogastvi ogromno zalogo najraznovrstnejšega, za vojno potrebnega materiala. Indija naj postane hkrati temeljna etapa v organizaciji zalaganja sredozemskih bojišč z vsem potrebnim. Tjaka bodo dominion in kolonije pošiljali ljudi in vojni material ter vse drugo, kar naj bi se sproti dobavljajo armadam v Egiptu.

Zdi se, da je bil tak program mogoč le, ker so v istem času dežele britanske skupnosti na vzhodu imele zagotovilo, da se jim za obrambo zoper japonsko nevarnost ni treba kdo ve kaj brigati, ker je v tej brigi že angažirana tudi Amerika. Nadalje odseva iz dogodkov, da je v Indiji parola o državljanski neposlušnosti neučinkovito orožje, vsaj v sedanjem položaju.

Južna Afrika, ki sodeluje predvsem v borbi na vzhodno afriških bojiščih, ima za opravo z močno opozicijo, ki se zbira okrog starega burškega voditelja Hertzoga. Že ponovno je ta politiki predlagal, naj južnoafriška unija sklene mir, odnosno naj proglasi svojo nevtralnost ter naj se ne udeležuje več vojnih akcij. Toda njegov predlog je bil vselej zavrnjen, dasi ne z veliko večino. Sedaj pa je Hertzog izstopil iz sedanjih opozicionalne stranke in namerava očitno zavzeti nekoliko drugačno stališče. Kako in kje, bo pokazala šele bodočnost, do sedaj o tem še ni konkretnih napovedi in ne more se še pregledati, koliko težav bo mogoče povzročiti sodelovanju južnoafriškega dominiona v skupnih vojnih prizadevanjih britanskega imperija.

Vsekakor najbolj kompliciran problem se britanski skupnosti odpira v odnosih z Irsko. Težave so bile že dolgo znane, dasi se o njih ni mnogo pisalo. Končno jim je dal polnega izraza sam Churchill, ko je v parlamentu naglasil, kako težka je borba zoper nemško pomorsko vojno, ko Velika Britanija ne razpolaže z oporišči v pristaniščih zapadne irske obale. Sedanje stanje pomeni, je dejal Churchill, veliko breme za Anglijo.

Churchillove besede so vzeli na Irskem jako resno in de Valera je smatral za primerno, da zavzame javno stališče. In sicer odklonilno stališče glede misli na prepuštevitev oporišč na irski obali za britanske vojne sile. Več ko to se na zunan do sedaj ni zgodilo. Toda iz Amerike prihajajo glasovi, da jemljejo tamkaj irsko-angelski problem jako resno. Očitno računajo v Ameriki, da bi mogli Nemci uporabljati skrivne zalive na zapadni obali Irske kot svoja zavetišča, iz katerih bi organizirali napade na britanske pomorske transporte in tudi na sam britanski otok.

V ameriških listih opozarjajo na podobnost situacije na Norveškem, v dobi tik pred nemško invazijo, pa tudi na čas

Molotov odpotoval iz Berlina

Pri razgovorih Molotova s Hitlerjem in Ribbentropom je bilo doseženo popolno soglasje v vseh vprašanih, ki zanimajo Nemčijo in Rusijo

Berlin, 14. novembra. AA. (DNB) Zunanji minister v. Ribbentrop je imel v sredo svečer zaključne razgovore s predsednikom sveta komisarjev in zunanjim ministrom SSSR Molotovom, ki so trajali več ur.

Po dvodnevem bivanju v Berlinu je Molotov danes dopolnilne zapustil nemško prestolnico. Okoli 11. se je odpeljal zunanji minister v. Ribbentrop v dvorec Bellevue po Molotova, ki ga je pospremil na anhaltsko postajo. Pred postajo je bila postavljena častna četa, ki je predsedniku sovjetske vlade izkazala vojaške časti. Medtem ko je godba igrala častno koraknico, je Molotov v spremstvu v. Ribbentropa obšel častno četo. Nato se je Molotov podal proti slavnostno okrašenemu peronu, kjer so bile zbrane vodilne osebnosti državne uprave, narodno socialistične stranke in vojske, kakor tudi osebe sovjetskega veleposlanstva v Berlinu ter odpravnik poslov italijanskega veleposlanstva. Navzočni so bili dalje nemški minister dr. Lammers voditelj delovne fronte dr. Ley, šef državne policije Himmler, tiskovni šef dr. Dietrich, državni tajnik v zunanjem ministru v. Weizsäcker, poslanec Ritter, državni tajnik Bohle in Keppeler, dalje generala Daluge in Thomas kot zastopnika maršala Keitla, podtajnika Wehrmann in Gauss, general Seifert, načelnik ministrstva Wiel, berlinski župan Steg Wolf, poslanika Altenburg v. Twardowski, Luther v. Rintelen, Schmidt, Hewel, šef tiskovnega oddelka poslanec Schmidt, svetniki poslaništva Schinn, Rille, Rikus in v. Hallen, kakor tudi zastopniki nemškega tiska.

Predsednik Molotov je stisnil roko vsakemu članu sovjetskega veleposlanstva, nato pa se nekaj minut razgovarjal z nemškimi vodilnimi osebnostmi, ki so ga pospremile, nakar se je z vsakim od njih pristržno poslovil.

Točno ob 11. je stopil Molotov v spremstvu sovjetskega veleposlanika v Berlinu Skvarčeva v vlak, nakar se je prikazal pri oknu in se s prisrčnimi besedami poslovil od nemškega zunanjega ministra v. Ribbentropa. Ko se je vlak začel premikati, so vsi, ki so bili na peronu, pristržno pozdravljali sovjetskega državnika in mu mahali z roko v slovo, enako je odzdravljali tudi Molotov.

Tako sta se končala dneva, polna važnih razgovorov.

V Berlinu zadovoljni

Razgovori se bodo nadaljevali v Moskvi — Gre v prvi vrsti za ustvaritev ravnotežja v gospodarski vojni Rusija bo ostala še naprej izven oboroženega spora

Berlin, 14. nov. o. Kakor izjavljajo zastopnikom tujega tiska, so službeni krogi v Berlinu popolnoma zadovoljni s potekom razgovorov z Molotovom. Na vprašanje novinarjev, kaj bodo ti razgovori prinesli konkretnega v politično življenje, je bilo rečeno, da je bila nemška zunanja politika že doslej vedno konkretna in da bo tudi tokrat.

Na pripombo, da so se razširile vesti, po katerih naj bi se razgovori nadaljevali v Moskvi, izjavljajo v Berlinu, da se to bržkone tiče gospodarskih razgovorov, ki se bodo nadaljevali v Moskvi. Ob tej priliki je treba poudariti, da sta v Moskvo odpotovala tudi tamojšnji nemški poslanik Schulenburg in šef tamojšnje nemške gospodarske delegacije Schnurre. V Berlinu obstoja splošno prepričanje, da so ob tej priliki razpravljali o važnih gospodarskih zadevah, politični razgovori pa so se po poslužbenih verzijah gibal v tej smeri, da bi Rusija postala močna sila od Pacifika do Atlantika. V tem pogledu so razpravljali o političnem položaju Rusije na Bližnjem vzhodu, v centralni in vzhodni Aziji.

Ničesar se ni moglo zvedeti, kaj so govorili o političnem položaju na Balkanu in Bližnjem vzhodu. Pravijo samo, da se bodo gotovi rezultati pokazali po povratku poslanika Papena v Ankaru.

Stockholm, 14. nov. j. (TOP.) Berlinski dopisniki švedskih listov zatrjujejo, da bodo rezultati obiska Molotova v Berlinu objavljeni najbrže šele kasneje. Dopisnik lista »Dagens Nyheter« zatrjuje, da je bil videti Molotov po videzu zadovoljen, iz česar bi se lahko sklepalo, da je bil dosežen začetni sporazum. Po njegovem mnenju je bilo fiksirano stališče Rusije napram Veliki Britaniji. Po mnenju ruskih krogov v Berlinu pomeni berlinski sestanek nadaljnje zmanjšanje izgledov na angleško-rusko sodelovanje, dasi na drugi strani ni mogoče trditi, da bi Rusija s tem

svetovne vojne, ko je nemška ladja skozi vso angleško blokadno mrežo pripeljala orožje za irske upornike v eno od skritih luk na zapadni obali. Toda z nasilno prekršitvijo irske nevtralnosti z angleške strani v Ameriki ne računajo. Zakaj v Ameriki v javnem mnenju Irce vendarle precej pomenijo, saj je izredno mnogo irskih izseljencev ter njihovih potomcev tako v Zedinjenih državah kakor v Kanadi. Zato računajo za trdno, da si London ne bo hotel pokvariti velike zaslonbe, ki jo uživa onstran Oceana s kakim hudim afrontom zoper Irsko.

Nemški poročevalski urad je objavil danes naslednje poročilo:

Za časa svojega bivanja v Berlinu dne 12. in 13. novembra je imel predsednik sveta ljudskih komisarjev in ljudski komisar za zunanje zadeve SSSR Molotov razgovore z vodjo rajha Hitlerjem in zunanjim ministrom v. Ribbentropom. Razgovori so potekali v ozračju medsebojnega zaupanja in so dovedli do soglasja glede vseh vprašanih, ki zanimajo Nemčijo in Sovjetsko zvezo.

Moskovski komuniké

Moskva, 14. nov. s. Agencija Tass je objavila nočny naslednji komuniké:

V času bivanja v Berlinu je imel predsednik sveta komisarjev Molotov 12. in 13. novembra razgovore s kancelarjem Hitlerjem in zunanjim ministrom Ribbentropom. Pri izmenjavi misli je bil dosežen sporazum glede vseh važnejših vprašanih, ki zanimajo Sovjetsko Rusijo in Nemčijo. Molotov je imel v Berlinu razgovore tudi z maršalom Göringom in namestnikom vodje Hitlerja, Hessom. Dne 14. nov. zjutraj je Molotov odpotoval zopet v Moskvo.

Letalski napad med konferenco

New York, 14. nov. j. (AR) Po informacijah iz Londona so bombniki angleškega letstva v četrtek ponoči napadli Berlin baš tedaj, ko je tamkaj se mučedi sovjetski zunanji minister priredil banket vodilni osebnostmi nemškega rajha. Molotovljevi gostje so ostali v sovjetskem poslaništvu, dokler letalski alarm v jutranjih urah ni bil preklican.

Nov sestanek Hitler-Mussolini

Berlin, 14. nov. s. (Ass. Press) V diplomatskih krogih napovedujejo, da razgovorom sovjetskega ministrskega predsednika Molotova v Berlinu ne bodo sledili nobeni neposredni dogodki. Pričakujejo, da se bo sedaj kancelar Hitler ponovno sestel s s ministrskim predsednikom Mussolinijem.

Pozornost je vzbudilo, da je imel med bivanjem Molotova v Berlinu zunanji minister Ribbentrop razgovore z japonskim in turškim poslanikom.

obiskom že izrazila vsaj polni pristanek na politiko bloka treh vesil. Najbolj verjetno je, da bo Sovjetska Rusija tudi v bodoče ostala izven sedanjega oboroženega spora, ki ga smatra v prvi vrsti za »zadevo kapitalističnih držav«. Po mnenju dopisnika švedskega lista, si je Nemčija v okviru berlinskih razgovorov prizadevala, da si zagotovi od Rusije vsjo potrebno podporo, slično kakor Zedinjene države podpirajo Veliko Britanijo. S tem je hotela Nemčija tudi v gospodarski vojni ustvariti potrebno ravnotežje.

Kaj piše organ sovjetske armade

Moskva, 14. nov. j. (DNB) Glasilo sovjetske armade »Krasnaja zvezda« objavlja v okviru daljšega zunanje-političnega pregleda nekaj kratkih pripomb k potovanju Molotova v Berlin. List piše: »Najpomembnejši dogodek zadnjih dni je berlinski potovanje predsednika sveta ljudskih komisarjev in zunanjega ministra Molotova. Berlinski razgovori Molotova z vodilnimi osebnostmi nemške vlade stoji v središču zanimanja svetovnega tiska. Nemški in italijanski listi zlasti naglašajo, da znači potovanje Molotova v Berlin dogodek izrednega političnega pomena. Izven doma je, da pomeni obnovenje osebnega stika in prijateljske izmenjave misli z voditelji nemške politike nadaljnjo poglobitev nemško-sovjetskih odnosov v interesu obeh držav.

Italijanski glas

Rim, 14. novembra. o. »Gazzetta del Popolo« piše glede na razgovore Molotova s nemškimi državniki v Berlinu, da obstoja jo tri glavne značilnosti nemško-ruskega sodelovanja in sicer:

1. Medsebojno spoštovanje in priznanje vzajemnih življenjskih interesov.

Popolnoma se ujema s takim tolmačenjem tudi najnovejša vest, po kateri naj bi Kanada prevzela pobudo, da sklene ustrežajočo ureditev z Irsko. Irce naj bi odstopili pomorska oporišča Kanadi, kar bi Irsko zavarovalo zoper možnost, da bi se s tem ustvarile trajne zavisnosti. Poročila iz Amerike trdijo, da je pričakovati še nadaljnjih poskusov v naznačenem smislu, poskusov, ki naj ustrezajo Churchillovim željam po posredovanju ameriških činiteljev. Če pa bo po tej poti Angležem res mogoče priti do uspeha, še ni razvidno.

2. Skupna želja po odstranitvi vsakršnih povodov za nesoglasje.

3. Prijateljsko sodelovanje pri reševanju vseh vprašanih, ki bi se mogla na novo pojaviti.

To sodelovanje ni rezultat trenutno dobre konjunktura, temveč je stvarnega in trajnega značaja. Nemčija ne smatra, da je vzdrževanje dobrih odnosov z Rusijo važno samo zato, ker se je z njo od početka vojne zboljšala znanj strateški položaj, temveč tudi zato, ker predstavljajo važen temelj bodoče ureditve. Pri tem se ne sme spustiti iz vida dejstvo, da se odnosi med Rusijo in Nemčijo na eni strani ter Italijo in Japonsko na drugi strani razvijajo pozitivno in da se že v tem zrcali nova situacija in nov svetovni red, v katerem bodo na podlagi popolne enakopravnosti in medsebojnega spoštovanja sodelovale štiri velike euro-azijske sile. V tem je pomen in bistvo berlinskih razgovorov in na tej podlagi vodijo sile osvoje borbo k cilju, da se z njihovega življenjskega prostora odstranijo vsakršni angleški vplivi in da se skušajo postaviti temelji novega interkontinentalnega mirovnega sistema.

Švicarska mnenja o predmetih posvetov

Curib, 14. nov. o. Po vesteh berlinskih dopisnikov švicarskih listov se more sklepati, da so med obiskom Molotova v Berlinu razpravljali o naslednjih zadevah:

1. Osnovanje svetovne zveze proti Angli-

ji, v kateri bi bile Nemčija, Italija, Japonska in Rusija, kakor je to napovedala »Essener National Zeitung«.

2. Zgraditev novega reda pod vodstvom omenjenih štirih držav.

3. Vprašanje Turčije in Bližnjega vzhoda.

4. Gospodarski odnosi med Nemčijo in Rusijo.

»Basler Nachrichten« piše med drugim: Pri berlinskih posvetovanjih so mnogo govorili tudi o južnovzhodnih državah. V berlinskih diplomatskih krogih mislijo, da je Molotov predložil v Berlinu velikodušen načrt, po katerem bo Rusija prepuščala Nemčiji vplivna področja v južno-vzhodni Evropi in na vsem Balkanu, za kar pa bo zahtevala, da se ji priznajo prednosti v Aziji in sicer na Ssrenjem in Daljnem vzhodu.

Bolgarski upi

Sofija, 14. nov. p. Bolgarski narodni poslanec Dumanov je objavil v listu »Zori« članek, v katerem poudarja upanje, ki ga goji Bolgarija v nemško-rusko sodelovanje. Bolgarija se kot slovanska zemlja, ki mora biti za svoje osvobodjenje hvaležna Rusiji in ki je bila povezana z vojno usodo z Nemčijo, živo zanima za prizadevanja po nemško-sovjetskem zbliznanju, ki bi predstavljalo za bolgarski narod najmočnejše jamstvo za gladko ureditev vprašanih bolgarskih manjšin. Nemško-sovjetska zveza nima namena da bi oslabil Bolgarijo, pač pa je za dosego pravic bolgarskega naroda nemško-rusko sodelovanje najboljše jamstvo.

Antonescovi razgovori z Mussolinijem

Predsednik rumunske vlade je imel včeraj enourno konferenco z ducejem in je bil tudi v svečani avdienci pri italijanskem kralju

Rim, 14. nov. AA. (DNB). Predsednik rumunske vlade, general Antonescu je prisel danes ob 10 v spremstvu zunanjega ministra Sturca in državnega podtajnika za tisk in propagando Konstanta v Italijansko prestolnico. Na železniški postaji ki je bila v rumunskih in italijanskih zastavah so generala Antonesca pričakovali ministrski predsednik Mussolini, zunanji minister prof. Ciano, minister za ljudsko prosveto Pavolini kakor tudi veliko število drugih vodilnih osebnosti fašistične stranke, države in vojske. Na postaji so bili razen tega zbrani tudi šefi rumunskih zastopstev pri Kvirinalu in Vatikanu z vsem osebjem, z nemške strani pa odpravnik poslov, knez v Bismarck.

Rumunski gostje so se pristržno pozdravili z Mussolinijem in grofom Cianom, nato pa so obšli častno četo, medtem ko je godba igrala rumunsko državno himno. Po ulicah, kjer so se rumunski gostje peljali proti vili Madama tim je velika množica priredila navdušene manifestacije. Opoldne je Antonescu uradno posetil ministrskega predsednika Mussolinija. Razgovoru, ki je tratal eno uro, sta prisostvovala tudi italijanski in rumunski zunanji minister.

Takoj nato je bil sprejet Antonescu od kralja in cesarja Viktorja Emanuela v svečani avdienci. Po avdienci je kralj priredil na čast rumunskima gostoma kosilo.

Vsi listi objavljajo danes uvidnike o Antonescovem obisku. Med drugim opozarjajo da bo Italija v nekovi osebi pozdravila voditelja legionarske države. Članki ponavljajo izjave, ki jih je Antonescu podal v zvezi s svojim potovanjem v Rim, kjer po lastnih besedah namerava izraziti velike simpatije italijanskemu narodu in njegovemu voditelju, ter čustva zvestobe in zaupanja v imenu Rumunije, ki jo legija obauplja.

»Messagero« objavlja naprejši obširen Antonescov življenjski in nato zlasti opozarja na njegovo pravilno in lojalno stališče do Codreanovega nacionalnega gibanja. Ob koncu piše članek, da je v septembru legionarsko gibanje našlo svojega pravega šefa. V popolni vzajemnosti z osjo je Rumunija za vedno osvobodena angleških intrig in je sedaj krenila na pot sodelovanja za novi red v Evropi pod vodstvom odličnega neustrasnega človeka, ki ga danes Rim sprejema in pristržno pozdravlja, pri tem ne opozarja ponovno na stoletne vezi, ki vežejo oba naroda.

»Egipt spoštuje pogodbo z Anglijo po besedi in duhu ter budno pazi na svojo neodvisnost in suverenost«

Ankara, 14. nov. j. (Stefani.) Egiptski parlament se je danes sestel k seji, na kateri je bilo objavljeno, da je preminil egiptski ministriki predsednik Hasan Sabri paša. Takoj po prestolnem govoru, ki ga je imel kralj Faruk, je bil parlament v znak žalovanja odgojen.

Kralj Faruk se je pripeljal v parlament v odprtem vozu, burno pozdravljen od navdušenih množic, ki so se gnetle za koroni egiptskega vojaštva. Opaziti je bilo, da so bile nasprotno vse ulice, kjer je bila varnostna služba poverjena britanskim četam, popolnoma prazne in kakor izumrle.

V svojem prestolnem govoru je kralj Faruk ponovil zagotovilo, da bo njegova vlada nadaljevala isto politiko, kakršna je bila priporočena od parlamenta ob priliki zadnjega zasedanja, to se pravi, politiko čujčnosti za ohranitev varnosti države, izključujoč vse, kar bi Egipt lahko potegnilo v vojno. Kar se tiče zveze z Veliko Britanijo, je kralj Faruk izjavil, da Egipt pogodbo o zvezi spoštuje po črki in duhu, pri tem pa ljubosumno pazi na svojo suverenost in neodvisnost, ki ju je pripravljeno braniti proti komur koli. Egiptska vlada ve, da bo Egipt samo ob strani svojega zaveznika lahko ohranil varnost in neodtakljivost.

Prestolni govor omenja tudi izboljšanje gospodarskega položaja Egipta na podlagi sporazuma glede prodaje celokupne letine bombaža Angliji.

Kairo, 14. nov. s. (Reuter.) Egiptski ministriki predsednik Hasan Sabri paša se

Prestolni govor egiptskega kralja

»Egipt spoštuje pogodbo z Anglijo po besedi in duhu ter budno pazi na svojo neodvisnost in suverenost«

je danes prav v trenutku, ko je čital v navzočnosti kralja Faruka v parlamentu prestolni govor ob otvoritvi zasedanja parlamenta, nenadoma zgrudil mrtev.

Sabri paša je bil ministriki predsednik Egipta od junija letošnjega leta dalje. V septembru je prevzel tudi resor zunanje in notranjega ministrstva. V letih 1935-36 je bil egiptski poslanik v Londonu, potem pa do leta 1939 vojni minister.

Po tragični smrti Hasana Sabri paše je čital prestolni govor dalje predsednik egiptskega senata.

Chamberlainov pogreb

London, 14. nov. s. (Reuter.) Pepel bivšega ministrskega predsednika Chamberlaina je bil danes položen k večnemu počitku v Westminsterški opatiji poleg groba ministrskega predsednika Bonar Lawa.

Krsto s Chamberlainovim pepelom so nosili ministriki predsednik Churchill, zunanji minister lord Halifax, predsednik parlamenta Fitzmaurice, nadalje sir John Simon, letalski minister Sinclair, podpredsednik vlade Attlee, finančni minister Wood, lord Stanhope in pokojnikov nečak Arthur Chamberlain.

Kralja je pri pogrebu zastopal vojvoda Gloucesterski. Diplomatski zbor je vodil kot najstarejši član belgijski poslanik. Navzoči so bili tudi mnogi člani diplomatskega zbora. Molitve je opravil canterburyski nadškof.

ITALIJA V VOJNI Z GRČIJO IN ANGLIJO

Živahno udejstvovanje italijanskih letal - Krajevne akcije v Epiru Sestreljena angleška letala - V Aleksandriji zadeta ena križarka Praske med patroljami v Afriki

Nekje v Italiji, 14. novembra. AA. 160 uradno poročilo glavnega stana italijanske vojske pravi:

V Epiru so se naše krajevne akcije na področju Kalibakija, ki so jih podpirali bombniki, razvijale uspešno. Nekaj sovražnih napadov na področju Korice je bilo popolnoma odbitih ob sodelovanju letalstva, ki je izvedlo napade na sovražne čete ob Prespanskem jezeru. Naši bombniki so napadli letališče Papaz na Argistolu in zadeli vojaške cilje. Razen tega so obušili s strojnimi ognjem sovražne oddelke.

Sovražna letala so metala bombe na Valono ter je bilo pri tej priliki 6 mrtvih in 30 ranjenih, dalje na Drač, kjer ni bilo niti materialne škode niti žrtev. Naša lovška letala so v okolici Pantelerije sestrelila dve letali tipa Blenheim, tretje letalo istega tipa pa je bilo sestreljeno pri Cagliariju.

V vzhodnem delu Sredozemskega morja so druga naša letala, ki pripadajo mornarici, o priliki napada sovražnikovih lovskih letal, sestrelila dva sovražna aparata, verjetno pa še dva. Naša torpedna letala, ki so bila poslana nad sovražni konvoj, ki se je prav tako pojavil v vzhodnem delu Sredozemskega morja, so zadela dve ladji, od katerih se je ena potopila, kakor so ugotovili naša pomorska ogledniška letala. Drugi letalski oddelki je zadel neko križarko v pristanišču Aleksandrije v Egiptu. To pomorsko oporišče je bilo tudi cilj letalskih napadov, ki so bili izvedeni ponoči.

Zelezniška proga Fuksa El Daba in Maaten Bahus so bili cilj letalskega napada. Tu so izbruhnili tudi požari. Maaten Bahus je bil obsut s strojnimi ognjem. En sovražni bombnik je bil zažgan tri letala pa resno poškodovana. Vsa naša letala ki so se udeleževala tega napada so se vrnila v svoja oporišča kljub nastopu sovražnega protiletalskega topništva ki je bilo povsod zelo delovno.

Sovražna letala so vrgla bombe na Bardio, Derno in Benghazi ter so povzročila manjšo škodo ter ranila enega muslimana.

V vzhodni Afriki je prišlo do prask med patroljami. Končale so se ugodno za našo vojsko, zlasti pri Lakitungu, pri Rudolfovem jezeru in Džupioju, južno od Mege. Včeraj je sovražnik začel z artilerijo obstreljevati naše postojanke v Galabatu, toda brez uspeha. Letalski poleti na Asab in Direddavo so prazidejali zelo majhno škodo in ni bilo niti ene človeške žrtve. Sovražna letala so izvedla napade na Krotan, kjer so bombe padle v morje, ter na Taranto, kjer je bila ena ooba ubita tri pa ranjene med civilnim prebivalstvom, dva mrtva in 9 ranjenih pa je bilo med vojaštvom, medtem ko je bila na zasebnih hišah prizadeta gotova škoda. Dve sovražni letali sta verjetno sestreljena.

Grška poročila

ATENE, 14. nov. s. (Reuter). Grški generalni štab javlja v svojem 18. vojnem poročilu:

Po uspešnih napadih naše vojske in po ostri borbi so zavzele naše čete v območju Pinda novo skupino vrhov na albanskem ozemlju.

Grška letala so izvedla včeraj uspešen napad na letališče v Korici. Večje število sovražnih letal na tleh je bilo uničenih in neka velika zgradba je bila razstreljena. Eno izmed italijanskih lovskih letal, ki so se zapletla v borbo z grškimi letali, je bilo sestreljeno. Grški bombniki so bombardirali tudi italijanska vojaška taborišča.

Italijanska letala so izvedla nekaj napadov na mesta in vasi na dveh zapadno grških otokih in v notranjosti Grčije. V nobeni izmed napadenih točk ni vojaških objektov. Napadi so povzročili nekaj človeških žrtev.

Atene, 14. nov. j. (Reuter). Po informacijah z albanske meje so italijanske čete že povsem umaknile na reko Kalamas na epirskem frontnem sektorju, kjer so zopet zbrani močni italijanski oddelki, tako da je v kratkem pričakovati povečane aktivnosti z italijanske strani.

Atene, 14. nov. j. (Ass. Press). Vrhovno poveljstvo grških vojaških sil objavlja, da so grške čete na frontnem sektorju v pogorju Pindus izvedle močan napad na italijanske postojanke, ki je uspel. Grške čete so osvojile vrsto novih postojank v gorju na albanskem ozemlju.

Angleško-ameriške vesti o položaju

London, 14. nov. s. (Reuter). Po informacijah iz angleških vojaških krogov je položaj na grško-italijanski fronti sedaj naslednji:

Pri Korici zbirajo Italijani menda nova ojačenja in se pripravljajo za napad. Glede srednjega sektorja fronte v Pindskem pogorju je potrjena vest, da je grška pehota dospela dve miljii severovzhodno od Korice do albanske meje. Operacije v tem sektorju na se še nadaljujejo Ob morju, v Epiru, so Grki prodrli že nekoli-

ko preko mesta Mazaraki proti severu in so oddaljeni še okoli 8 milj od reke Kalamas.

New York, 14. nov. s. (Tass). United Press poroča, da so Grki izpraznili nekaj predelov v bližini albanske meje ter pričeli tam graditi drugo obrambno črto.

Dalje javljajo, da je pri Mesavii neka italijanska divizija prodrla 3 milje daleč na grško ozemlje, pa se je potem zopet umaknila v Albanijo. Italijani so izubili na ujetnikih dva častnika in 150 vojakov, padlo pa jih je 42. Na grški strani je padlo 18 častnikov in 40 vojakov.

Pet grških letal je bombardiralo čisto Drač-Argirokastro. Nadalje so bile vržene bombe na Arzirokastro, Berat, Kefalene in Drač. V Beratu je bilo 20 oseb ubitih.

Bombe na Drač, Valono, Bari in Taranto

Angleški bombniki so v noči na četrtek srdito bombardirali obe glavni albanski pristanišči, kakor tudi rafinerije v Bariju in vojno luko Taranto

Atene, 14. nov. j. (Reuter). Uradno poročilo glavnega stana angleškega letalstva v Grčiji pravi:

V noči na 13. november so angleška letala spet bombardirala Drač in Valono. Angleški bombniki za poleta na veliko daljavo so izvedli nadalje uspešen napad na petrolejske rafinerije v Bariju. V Valoni so težke eksplozivne in zažigalne bombe zadelo municijsko skladišče ter povzročile več eksplozij in požarov ki so trajali še potem, ko so se angleška letala po 30 minutah oddaljila. Nadalje so angleški bombniki napadli v Valoni kolono transportnih avtomobilov. Nekaj bomb je eksplodiralo sredi pristanišča: povzročile so požar, ki je po odletu bombnikov še zmerom trajal. Letališče v Valoni so napadla angleška stromoglavna letala ter povzročila na njem občutno škodo. Bombe so bile vržene nato na neko veliko ladjo jugovzhodno od Valone. Požar, ki so jih zantelile angleške bombe, op napadu na Drač v prejšnji noči, so trajali tudi še v noči na četrtek.

Bombniki, ki so napadli italijansko ladransko luko Bari, so z bombami poročili nekaj poslednj tamkajšnje velike rafinerije. Iz poslednj so šinili visoki plameni, čim je prva salva bomb udarila na cilj. Požar, ki je nastal v rafineriji, se je še zmerom širil, ko so bila angleška letala že zdavnaj izven napadenega področja. V britanska letala so se s tega napada vrnila neškodovana.

Kako je bilo napadeno brodovje v Tarantu

London, 14. novembra. j. (Un Press). V londonskih letalskih in mornariških krogih se mnogo bavijo z analizo angleškega letalskega napada na italijansko vojno brodovje v Tarantu. Kolikor je dognano na podlagi informacij iz mornariških angleških vojaških krogov, je bil napad na italijansko vojno brodovje izveden v dveh zaporednih valovih ter od dveh različnih formacij napadalnih letal.

V prvem valu so napadla italijanska brodovje angleška letala za bombardiranje v stromoglavem poletu, ki so vrgla na ladje veliko število bomb težkih po 500 funtov. O učinku teh bomb, ki niso med najtežjimi kalibri, so mnenja zelo deljena.

V drugem valu so napadla italijansko brodovje angleška letala, ki so oborožena s torpedi. Ta letala so se navzlic silovitemu zapornemu ognju spustila pra nizko nad morje pred pristaniščem ter so iz višine le nekaj čevljev nad morsk gladino spustila proti italijanskim ladjam svoja torpeda. Nedvomno je, da gre pretežni del škode, ki je bila povzročena na italijanskih bojnih ladjah, na račun teh torpedov. Seveda pa ne gre omalovaževati tudi bombardiranja, ki ga je izvedla prva skupina angleških letal, zlasti še, ako se vpošteva, da so bile bombe pri tem merjene iz višine kakih 20.000 čevljev (7.000 m). Važno pri tem napadu pa je morda še najbolj dejstvo, da je letalsko orožje izvojevalo zmago nad pomorsko silo, kar se je v mnogih angleških krogih doslej zelo skeptično presojalo.

Kairo, 14. novembra j. (Ass Press). Zadnje uradno poročilo poveljstva angleškega letalstva ugotavlja, da je zdaj z absolutno sigurnostjo ugotovljeno, da je uspeh angleškega letalskega napada na luko Tarent: ena sovražna oklopnica je zelo hudo poškodovana, dočim je bila hudo poškodovana tudi neka nadaljnja oklopnica.

Drugi napad

London, 14. novembra j. (Reuter). Po informacijah, ki jih je prejelo letalsko mi-

Italijanska letala so bombardirala Janino, 50 oseb je bilo ubitih, 140 pa ranjenih.

Pri Korici je sedaj po nekaterih cenitvah zbranih pet italijanskih divizij.

Bitolj, 14. nov. p. Ob 14.25 je bil v Bitolju zopet letalski alarm. V višini 3000 do 4000 m so tri nezna letala priletela preko meje nad Bitolj ter izginila z našega neba. Naša lovška letala so se takoj dvignila v zrak, burno pozdravljena od našega meščanstva, ki povsem zaupa v obrambo našega neba.

nistrstvo od angleškega letalskega poveljstva na Srednjem vzhodu, so angleški bombniki v noči od srede na četrtek ponovno uspešno bombardirali doke in pristaniške naprave v italijanskem pomorskem oporišču Tarantu. Podrobnosti še niso bile objavljene. Vsa angleška letala so se tudi s tega poleta srečno vrnila.

Rim: Samo ena ladja hudo zadeta

Rim, 14. novembra. AA. (Stefani) O napadu angleškega letalstva, izvedenem 12. t. m. na Taranto, je podano celotno poročilo v italijanskem 158. uradnem sporočilu. Predsednik britanske vlade Churchill je podal včeraj neko čisto fantastično verzijo o tem dogodku. Na italijanski strani smatrajo za potrebno odgovoriti na netočne podatke, ki jih je Churchill navedel v svoji izjavi, kakor tudi na one, ki jih je podal prvi lord angleške admiraltete v svojih izjavanjih. Na italijanskem pristojnem mestu ne bodo zamudili priliko, da prihodnje dni podajo končni in podrobni prikaz ne samo dogodkov, temveč tudi vsega vojskovanja na morju in pomorskega letalskega položaja na Sredozemskem morju.

Dvakratni napad na Aleksandrijo

Aleksandrija, 14. nov. j. (Reuter) V noči na sredo so italijanska letala dvakrat napadla Aleksandrijo. Močan zaporn ozen protiletalskega topništva jih je obkrožil zavrnil, potem ko so z bombardiranjem povzročila v mestu le malenkostne škode. Nekaj oseb je bilo ranjenih od bombnih drobcov. Prvi alarm v Aleksandriji je trajal eno uro. Kmalu po prvem alarmu so se družici oglašile sirene. Svež obrobni sročil žarometov so se križali do nebu. Pr tiletsko topništvo okrog mesta in v luki je spet pričelo obstreljevati letala ki so v jasni mesečni noči priletela nad mesto. Letala so se pred zapornim ognjem kmalu umaknila ter se oddaljila čez morje. Drugi alarm je trajal le pol ure.

Operacije v Afriki

London, 14. nov. s. (Reuter). Po informacijah iz angleških vojaških krogov se v Sudanu nadaljujejo operacije tako ob abesinski meji pri Kasali, kakor tudi pri Galabatu. Pri Galabatu so Angležji zajeli nad 50 italijanskih ujetnikov.

Nemški bombnik treščil v Švici na tla

Bern, 14. nov. j. (SDA). Švicarsko armadno poveljstvo objavlja: V noči na 14. novembra je vzhodno Švico preletelo neko nemško bombno letalo, ki se je nato zrušilo na tla v bližini Willersella v kantonu Schwyz. Letalo so našli tamkaj popolnoma razbita, toda posadke ni bilo mogoče izslediti.

Vojna na Kitajskem

Tokio, 14. nov. AA. (DNB). Po poročilih, ki so prispela v Tokio, so japonski letalski oddelki izvršili napad na prot čez Birmo in pri tej priliki bombardirali mesto Junan. Zadetihi je bilo več vojaških ciljev, ki so porušeni. V Junanu je trajal alarm 6 ur.

Japonski cesar je sprejel dopoldne vojne ministra generala Toja. Avdienci pripisujejo v političnih krogih velik pomen, zlasti glede na včerajšnji izredno cesarsko konferenco, ki ji tudi pripisujejo veliko važnost. Sklepi, ki so bili sprejeti na konferenci, še niso znani.

Tokio, 14. nov. s. (Ass. Press.) Japonska vlada uradno javlja, da so bile iz južnih kitajskih provinc Kwantung in Kungsi japonske čete iz nekaterih delov popolnoma umaknjene. Uradno poročilo pravi, da bodo te čete uspešne porabljene drugod. V omenjenih provincah je postala japonska vojska po uradnem poročilu nepotrebna, ker je bila njena naloga samo, da brani dohode z meji Francozke Indokine, ki pa so sedaj zaščiteni od znotraj.

Guverner Indokine ni odstopil

Tokio, 14. nov. AA. (DNB). Generalni guverner francoske Indokine Decoux je japonskim novinarjem izjavil, da so neutemeljene vse vesti o njegovem odstopu, kakor tudi govorice o atentatu nanj. Glede japonsko-indokitsajskih odnosov je Decoux dejal, da obstoji želja po sodelovanju obeh držav, ker bi bilo to v korist obojema. S svoje strani bo podpiral izvajanje japonsko-indokitsajskega sporazuma v okviru politike vlade v Vichyju.

Slabo vreme nad Anglijo in Rokavskim prelivom

je v sredo ponoči oviralo delavnost nemških letalcev Včeraj je bilo sestreljenih 13 stromoglavcev

London, 14. novembra. j. (Ass. Press). Slabo vreme z nizkimi oblaki, ki od včeraj spet vlada nad Anglijo in Rokavskim prelivom, je tako podnevi kakor tudi v minuli noči oviralo delavnost nemškega letalstva proti Veliki Britaniji. Operacije nemških bombnikov so se morale zaradi teže omejitvi zgolj na obalne predele. Kmalu po mraku je bilo izvedenih več bombnih napadov na posamezne cilje v bližini obale jugovzhodne, južne in severovzhodne Anglije. Prizadeta škoda je neznatna in tudi število človeških žrtev ni bilo veliko.

Najgloblja točka, do katere so prodrli nemški bombniki, je bil v minuli noči London, kjer je bilo vrženih nekaj bomb na jugovzhodnem in vzhodnem delu. Tudi tamkaj povzročena škoda ni bila velika. Ostali napadi, izvedeni od posameznih letal, so bili brez pomena. Bombe so bile vržene večinoma skozi oblake in povsem brezciljno. Nobeni vojaško važni objekti niso bili zadeti.

Letalsko ministristvo in ministristvo za notranjo varnost objavljata da je bilo tekom današnjega dneva pred jugovzhodno angleško obalo sestreljenih 13 nemških bombnikov-stromoglavcev. Prav tako je bilo sestreljeno eno borbeno letalo. Letala so bila sestreljena, še predno so mogla izvršiti svoje napade. Neki nemški težki bombnik ki je preletel angleško obalo danes zjutraj, je bil takoj nato sestreljen. Angleško letalstvo pogrča dve lovski letali, vendar pa se je en pilot rešil.

London, 14. nov. s. (Reuter). Letalsko ministristvo javlja ob 21. da je bilo po zadnjih podatkih danes nad Anglijo sestreljenih 19 sovražnih letal. Skupno okoli 200 bombnikov je v spremstvu lovskih letal poskusilo nanesti Anglijo. Ena sama angleška lovška eskadrila je v borbi z nemškimi letali sestrelila 14 aparatov, med njimi 13 stromoglavcev Junkers 87.

Podvigi angleških letal

London, 14. nov. j. (Reuter). Komunikacije letalskega ministristva o operacijah angleških bombniških odredov nad Nemčijo v minuli noči pravi da so bili poleti nad Nemčijo zelo razsežni. Med drugim je bil izveden tudi velik bombniški napad na Berlin. Navzlic skrajno neusodnim vremenskimi prilikam, so angleški bombniki pri poletu nad Berlin vendarle v polni meri izpolnili svojo nalogo. V Berlinu je bil v prvi vrsti bombardiran šlezski kolodvor dalje tovorni kolodvor s skladišči v Grünwaldu ter več objektov v središču Berlina, kamor je bilo vrženih mnogo težkih bomb. Izbruhnilo je več požarov.

Drugi cilji na katere so bile vržene bombe, so bili: električna centrala pri Kölnu ter dokl v porenskih lukah Duisburg in Ruhrort. Industrijske naprave so bile bombardirane v Dortmundu in Düsseldorfu, v Linfortu pa skupine peči za proizvodnjo koksa. Povsod so bile opazne eksplozije. Ponovno so bili bomba d'ranil petrolejski rezervarji v Gelsenkirchenu, Hannoveru in Leuni. Povzročene so bile povsod eksplozije, ki so hlm sledili požari.

Drugi odredi britanskih bombnikov so napadli letališča pri Hamstedu in Kreuzbrücku severno od Berlina. Nadalje je bilo bombardirano letališče v Lübecku ter oporišče vodnih letal pri Nordernu. Do ki v Calaisu in Wilhelmshafenu so bili na-

daljnji cilji, kamor so bile ponoči vržene bombe. Z vseh teh operacij se je dve angleški letali vrnila.

Še 6 ladij rešenih

London, 14. novembra j. (Reuter). Uradno poročilo angleške admiraltete javlja, da je v neko angleško luko priplulo nadaljnjih 40 štirimotornih letskih trdnjav, ki je bil 5. novembra napaden od neke sovražne ladje. Te ladje so »Saint Gobain«, »Stureholm«, »Cetus«, »Treffussis«, »Puck«, in »Sovace«. Vse te ladje so se vrnila povsem nepoškodovane.

40 letskih trdnjav

Washington, 14. nov. a. (Tass). Associated Press javlja da bodo Zedinjene države že do konca tega mesca odstopile Angliji 40 štirimotornih »letskih trdnjav«. Id bodo poslana v Anglijo iz Amerike po zračni pošti.

New York, 14. nov. j. (Un Press). Kakor se je zvedelo iz pristojnih krogov v Washingtonu ameriško letalsko ministristvo Angliji ni odstopilo novega modela aparata za bombno ciljanje, kakor je bilo to prvotno javljeno, marveč je angleškemu vojnemu letalstvu odstopilo samo starejši model tega aparata. V istih krogih pa hkrati naglašajo da je tudi ta starejši ameriški model mnogo boljši od priprave za ciljanje z bombami kakršne so zdaj vzgajene na angleških letalih.

Nemška poročila

Berlin, 14. nov. j. (DNB). Nemški hitri bombniki so v sredo napadli London in Južno Anglijo, čeprav je nad vsem britanskim otočjem ležala debela plast oblakov. Nemška letala so skozi vrzeli v oblakih s spretnimi napadi vrgla bombe na tovrne in železniške naprave vzdolj obalnega pasu. Uporabljene so bile bombe vseh kalibrov. Angleška obramba je poizkušala s odredi lovskih letal odbiti napade nemških bombnikov ter je napadala nemške Messerschmitte, ki so bili bombnikom dodeljeni v spremstvo. Pri tem je bil en angleški Hurricane sestreljen. Dve drugi angleški lovski letali sta bili tako hudo zadeti, da je treba računati z njih izgubo. Nemško letalstvo pogrča en sam aparat.

V pretekli noči je nad Rokavskim prelivom in angleškim otočjem divjal snežni vihar. Kljub temu so naša borbeno letala nadaljevala s svojimi povračilnimi poleti nad London. Med poleti so bila zadeta prometna sredstva v severozapadnem delu mesta. Zelo močne eksplozije so se slišale tudi v zapadnem indijskem doku in po ostalih delih Londona. Naša letala so močno napadla tudi Liverpool in Coventry ter mesta na obali Rokavskega preliva. Včeraj so letala bombardirala London in številne vojne cilje na angleškem jugu.

Nekaj posameznih sovražnih letal je včeraj zvečer poizkusilo napasti nemško prestolnico. Zaradi učinkovitega zapornega ognja protiletalskega topništva pa letalom ni uspelo prodreti preko zapornega pasu ter preleteti središče Berlina. Letala so morala odložiti svoj bombni tovor zaradi tega že nad najbolj vnanjim pasom berlinskih predmestij. Bombe ki so bile vržene brezciljno, so večinoma zadelo naselja ter stanovanjske četrti v predmestjih. Zanetenih je bilo nekaj pogorlov na ostrejših, ki pa jih je uspelo naglo pogasiti. Kakor druga škoda ni bila povzročena.

Poškodbe v rumunskih petrolejskih revirjih

Mnogo petrolejskih rafinerij v Rumuniji uničenih, cevovodi na več krajih pretrgani - škoda večja, kakor so prvotno mislili

Carigrad, 14. nov. j. (AFD). Kakor doznava dopisnik agencije AFI v Carigradu, je škoda, ki jo je zadnji potres v Rumuniji povzročil v petrolejski industriji, mnogo večja, kakor je bilo mogoče presoditi na podlagi prvih poročil. Po informacijah, ki jih je bilo mogoče dobiti od rumunskih gospodarskih osebnosti, ki so dopotovale v Carigrad, so na mnogih krajih poškodovani objekti ter naprave petrolejskih podjetij. Petrolejske rafinerije Campina so zaradi potresa povsem izven obrata. Petrolejska skladišča, tanki in prometne naprave v Bacuju in Bustenariju so bili uničeni. Petrolejski cevovodi med Ploestijem in Giurgiumu so na več mestih pretrgani. Prav tako so bili petrolejski vodvi med Ploestijem in luko Konstanco na Crnem morju pretrgani, odnosno vsaj poškodovani na razdaljo več sto metrov. V Rumunijo so prispelle nemške tehnične komisije, ki bodo proučile, kako bi se škoda najhitreje popravila ter rumunsko petrolejska proizvodnja spet spravila v red. S popravitvijo petrolejskih vodov se je že pričelo.

V zvezi s porušenjem hotela »Carlton« opozarjajo v Bukarešti na značilno dejstvo, da se je popolnoma porušilo tudi še več nadaljnjih zgradb, ki jih je gradilo lica podjetje kot ta hotel. Prebivalstvo zahteva, da se uvede preiskava ter dožene, s kakšnim materialom so bile grajene te stavbe. Kot posebno značilno okoliščino navajajo v Bukarešti dejstvo, da je mnogo zgradb v neposredni sosesni hotela »Carlton« odneslo le majhne poškodbe. To dokazujejo tudi fotografije, ki jih objavljajo carigrasjski listi.

Bukarešta, 14. novembra. p. Aparati seizmološkega zavoda v Bukarešti so zabeležili snoci kmalu po 19. nov potres, čigar epicenter je bil v neposredni bližini Bukarešte. V Bukarešti, kakor tudi v nekaterih vzhodnih krajih so čutili lahak potres, ki k sreči ni povzročil nobene nove gmotne škode, vendar pa je izzval med prebivalstvom mnogih krajev paniko.

Odstranjevanje razvalin se pod nadzorstvom oblasti nadaljuje z vse naglico. Oblasti so prepovedale v Bukarešti vozni in

avtomobilski promet, ker so posamezne ulice še povsem zatrpane z razvalinami. Nadaljuje se tudi odstranjevanje razvalin porušene hotela »Carlton«. Doslej so izkopali 165 trupel, izmed katerih pa nad polovico še ni identificirana.

Vrsta novih izrednih ukrepov.

Bukarešta, 14. novembra. a. (Reuter). Rumunska vlada je objavila danes vrsto izrednih zakonov. Prvi izmed njih določa, da bodo vsi rumunski vojski takoj demobilizirani ter navaja utemeljitev, da so v Rumuniji delovne moči nujno potrebne in da rumunske meje niso od nikogar ogrožene.

Drugi zakon uvaja protizidovske odredbe v smislu nürnberških določil. Nadalje določa, da je za člane nemške narodne manjšine v Rumuniji nemška zastava enakovrsta rumunski. Prav tako so določeni izredni privilegiji nemških manjšin. Člani nemške manjšine prispežejo zvestobo vodji manjšine v Rumuniji ta zopet pa kancelarju Hitlerju.

Tretji zakon določa stroge kazni proti kritiki obstoječega javnega in socialnega reda v Rumuniji.

Premestitve v poštne službi

Beograd, 14. nov. p. Premesteni so k pošti Ljubljana 1, kontrolorka Bernardina Urbančič, doslej pri pošti Ljubljana 2, kontrolor Zdenko Vehovar, doslej pri poštni direkciji v Ljubljani, k pošti na Viču, višja kontrolorka Pavla Uršič, doslej pri pošti Ljubljana 2, k pošti Ljubljana 1, višja kontrolorka Amalija Lenart, doslej v št. Viču nad Ljubljano.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Večje pooblaščenje v zapadnih krajih, ki se bo postopno razširilo proti vzhodu. Na vzhodni polovici države je dežno oblačno, ponekod pa jutranja megla.

Irška se boji zasedbe

Možnost, da bo Anglija po lastni volji uredila vprašanje svojih oporišč na Irskem

New York, 14. nov. j. (Ass. Press.) Po vesteh iz nekaterih nevtiralnih virov na Irskem izražajo v krogih, ki so blizu irske vlade, bojazni, da ne bi skušala Anglija navzlic odločenemu irskemu »ne«, ki ga je ponovno izrazil predsednik de Valera, vseeno po lastni volji urediti vprašanje angleških mornariških oporišč na zapadni irski obali.

Berlin, 14. nov. j. (DNB). Današnji »Völkischer Beobachter« se bavi z angleškim načrtom akcije proti Irski ter pravi v tej zvezi, da je moralo doslej tudi že mnogo drugih narodov na lastni koži občutiti, kako zločinska družba v Londonu skuša zmerom iznova ponavljati svoje krivične akcije proti tujemu posestvu. Kakor že v

norveškem primeru, je zdaj tudi v primeru Irške Anglija na tem, da poostri svoj zločesti pritisk na to državo. V obeh primerih je angleški tisk napačno zatrjeval, da ti dve državi kot angleški sosedji ne moreta dovolj čuvati svoje nevtiralnosti ter ne moreta dajati dovolj učinkovitega odpora proti delovanju nemških podmornic. »Völkischer Beobachter« zaključuje svoje opombe, rekoč, da so v primeru Irške angleške grožnje sicer naletele na odpor vlade, ki je odločena za vsako ceno braniti svojo nevtiralnost, toda navzlic temu je nevarnost, ki grozi Irski, velika. Nemčija mora zaradi tega pozorno slediti irskemu vprašanju.

Težave bitoljske občine po napadu

Deseta smrtna žrtev tuje letalske bombe — Bitoljska občina je doslej prejela 1.200.000 din podpore, kar je premalo za pomoč prizadetim — Po letalskem napadu so mnogi brez zasužka — Zbiranje tujih

Pogled na Oficirski dom, kjer je bomba porušila zidano ograjo, in na kraj, ki je bil od bomb najbolj prizadet

Bitolj, 14. novembra. Bitolj je doslej dobil blizu 1.200.000 din dobrovoljnih prispevkov, med tem pa se zbirke za žrtve letalskega napada še nadaljujejo po raznih mestih Jugoslavije. Ob občinski svoti je podporni odbor v Bitolju še lahko pričel deliti podpore prizadetim in sicer najsiromašnejšim prebivalcem, ki nimajo strehe nad glavo ali pa so v takem stanju, da ne morejo počakati na poročila, ki jih bo predložila ocenjevalna komisija. Podpore so dobili tudi tisti, ki morajo nujno izvršiti najpotrebnejša dela, popraviti okna, vrata in stropne, da bodo lahko spet stanovali v svojih skromnih domačijah.

V Bitolju se gospodarsko življenje ne more docela vrniti v normalni tir. Mnogoteri zasebni uradniki in drugi nameščenci, ki so živeli od trgovine, so zaradi poškodovanih podjetij brez zasužka. Občina je prejela že nad 400 prošenj za podpore od samih takih ljudi, ki so podpore resnično potrebni. Izkazalo se je, da je bilo precej ljudi ranjenih od drobec, vendar niso šli k zdravniku, ker so se bali stroškov, ali pa so menili, da se bo rana kar sama zacelila, pa se je nasprotno poslabšala. Ob takem stanju se je bitoljska občina znašla v stiski, ker ne more vsakomur pomagati, kakor bi bilo treba. Zupan Vlada Rizevič bo zatorej objavil nov oklic. O tem je izjavil: »Bitoljska občina je pred težkimi nalogami, da bo pravilno in čim hitreje razdelila prejete podpore. Poleg prizadetih po bombardiranju smo, kakor vsako leto, primorani pomagati mnogim, ki so brez zasužka. Bitolj je mesto preteklosti, v kateri je mnogo trpel in si pridobil mnoge zasluge za to državo. Zato se nadejamo, da se bodo pristojni potrudili in nam pomagali v okviru možnosti.«

V bitoljski bolnišnici je umrla deseta žrtev bombardiranja. Stanje zvanjčnika mestnega predstojništva Stavre Josifovića je bilo zadnje dni zadovoljivo, vendar je moč v sredo nenadno izdihniti. Žrtev bombardiranja je postal, ko je šel mimo Oficirskega doma v trenutku, ko so tuja letala vrgla nekaj bomb. Drobec granate ga je nevarno ranil v glavo. Čeprav so se zdravniki zanj še posebno potrudili, je smrt nastopila iznenada. Zapustil je vdovo, ki je bila ves čas ob njem, in tri otroke. Vdovi so takoj izplačali podporo 5.000 din. Pokojnika so prepeljali v Ohrid, kjer je doma.

Stanje našega ožjega rojaka inž. Oskarja Miljavca, ki je po rodu iz Maribora, se je obrnilo na bolje. Pred štirimi dnevi so ga operirali in sodijo, da je zdaj že izven nevarnosti. Oskar Miljavac, sin upokojenega višjega stražnika iz Maribora, je star že 26 let. Tekstilno srednjo šolo je dovršil v Brnu in je dobil službo kot tekstilni kemik pri Prizadu v Beogradu. Ker pa je poročil za Rusinjo Maruško Jakubovo, ki je nameščena kot sestra pomočnica v Bitolju, si je tudi on tu preskrbel službo. Pa je hotela nesreča, da je bomba zadela hišo.

v kateri je stanoval. Eksplozija mu je razdejala stanovanje, njega samega pa je drobec bombe zadela v križ. Operacija je, kakor rečeno, srečno uspela. Mlada žena je stalno ob njegovi strani.

Bitolj postaja važno poročevalsko središče. Zadnje tri dni sicer ni bilo letalskih alarmov, toda od daleč se čuje grmenje in

nečuvni prelet tujih letal je spet zbudil mnogo ogorčenja. V Bitolju se zbirajo informacije o operacijah na fronti in o posledicah bombardiranja na grški in albanski strani. Poročevalci tujih poročevalskih agencij in listov pričakujejo, da se bo kmalu pričela velika bitka na fronti Lerin - Korica.

Nova gimnazija, kaplanija in mežnarija po načrtu sedanje celjske občinske uprave

Celje, 15. novembra. Danes je bila komisijska razprava po enem osnutku za zgradbo druge realne gimnazije v Celju. Komisiji je predsedoval banovinski inspektor Silvo Kranjec, v komisiji so bili: gospodarski referent Mejač, kustos dr. France Mesesnel, zastopniki mestne občine ter direktorja obeh celjskih gimnazij gg. Mravljak in Bračko.

Idejni osnutek določa, da bi se nova gimnazija zgradila na prostoru stare gimnazije poleg župne cerkve. Podrli bi kaplanijo in mežnarijo kakor tudi celjski muzej. Nova gimnazija bi bila zgrajena proti župni cerkvi in Kapucinski ulici v enem nadstropju, na vrtu proti Masarykovemu nabrežju pa naj bi bila trnadstropna. Sol-

ske sobe bi bile na južni strani poslopja, dvorišče pa ob promenaadni poti Masarykovega nabrežja. Mestna občina celjska bi se obvezala, da v petih mesecih poruši sedanja stara poslopja in da stavišče na razpolago. Na prostoru razezja bi zgradila mestna občina do poslopja Posavčeve lekarne novo kaplanijo in mežnarijo na lastne stroške.

Pri komisijski razpravi je kustos dr. Mesesnel zahteval nekatere spremembe. Oba gimnazijska direktorja gg. Bračko in Mravljak sta bila proti osnutku, ki za Celje nikakor ni primeren. Mnogo bolje bi bilo zgraditi novo šolsko palačo na Otoku ali na Pertinacem zemljišču v Lanovžu. Iste mnenja so vsi uvidetni Celjani še zlasti pa vsi bivši študentje celjske gimnazije. Odločila bo kraljeva banska uprava.

Za povzdigo zimskega turizma Na Bledu je bila konferenca tujskoprometnih interesentov, ki je obravnavala naloge tujkega prometa

Bled, 14. novembra. V dvorani Parkhotela na Bledu se je danes vršila konferenca tujko-prometnih interesentov naše Gorenjske, ki jo je sklicala Zveza za tujski promet v Ljubljani, na dnevnem redu pa so bila važna vprašanja v zvezi z razvojem turizma v novi zimski sezoni. V razpravi so bili problemi o sanaciji gostinstva, o naših prometnih in poštinih razmerah, o asanaciji naselij, o propagandi in pripravah za zimsko sezono in o izboljšanju finančnega stanja tujko-prometnih društev.

Konferenco je vodil predsednik Zveze za tujski promet načelnik dr. Ratej, referate je podal direktor dr. Žizdek, o načrtu pro-

pagandnega dela pa je promotal propagandni referat zveze Gojko Pipenbacher. Poleg lepega števila predstavnikov tujko-prometnih organizacij iz vseh važnejših krajev Gorenjske so konferenci prisostvovali tudi načelnik dr. Trstenjak za banko upra, načelnik Podbrežar za železniško direkcijo, inspektor Kit za pošto upravo in ravnatelj Petelin za Zvezo gostinskih združenj. Debatata je bila stvarna in izčrpna in so se je udeležili skoraj vsi prisotni, da je konferenca s kratkim predseščem za kosilo trajala od 10. vse do večera. Poizkazala je, da so taki sestanki resnično potrebni, saj je razgovor dal mnogo zanimivih pobud in sprejeti so bili številni sklepi za povzdigo zimskega turizma.

Franc Gosak obsojen na 15 let robije Sodišče ga je spoznalo za krivega, da je umoril mačeho

Celje, 14. novembra. Pred petčlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju se je danes nadaljevala 31. oktobra prekinjena razprava proti 30-letnemu posestniku Francu Gosaku s Planine pri Zrečah. Senatu je predložil s. o. s.

dr. Mak, votanti so bili s. o. s. Cepuder, Detičič, dr. Lobe in Kraut, obdolženca sta zagovarjala odvetnika dr. Humer iz Konjic in Jernej Stante iz Celja. Kakor smo že obširno poročali, je bil Franc Gosak obtožen, da je 7. avgusta do-

pušil na Planini pri Zrečah s udarci z ostro sekuro po glavi usmrtil svojo mačeho, 52-letno preužitarico Julijano Gosakovo po zloem preudarku in iz koristoljubja, da bi postal neomejen gospodar in hasnovalec njene posesti in se rešil vsakoletnih davcev, zlasti lesa in drv. Gosak je tudi danes odločno zanikal krivdo. Zasluišnih je bilo osem prič, ki pa tudi niso mogle dokazati krivde obdolženca, proti kateremu so govorili v glavnem le razni indici. Državni tožilec je predlagal obsodbo po obtožbi, zagovornika pa oprostitve.

Ob 13. se je senat umaknil k posvetovanju, ki je trajalo trideset ur. Ob 13.45 je predsednik razglasil sodbo. Sodišče je spoznalo Francu Gosaku za krivega umora v smislu obtožbe in ga po § 167-II obsodilo na 15 let robije, trajno izgubo častnih pravic in 1.500 din povprečnine. Sodišče je utemeljilo krivdorek z dvema nesoglasjema med izpovedbami obdolženca in prič. Po mnenju sodišča ni imel nihče drug razen obdolženca interesa in povoda, da bi bil umoril Gosakovo. Če bi bilo šlo za tatvino, bi jo bil storilec lahko izvršil, ne da bi bil umoril Gosakovo, ki je bila zaposlena v kleti. Tat torej ne bi bil imel nobenega

Zoper nevarnosti
Infekcije skoz
ustno duplino
poskusite
okusne
VALACON
PASTILE
Dobivajo se v
vseh lekarnah.
Cena malega zav
vitka din 8.—, vel
kega zavitka din 16.—.
Ogl. reg. S. br. 15510 27/6. 1939

povoda, da bi bil vzel sekuro, stopil v klet in umoril Gosakovo. Sodišče ni izreklo smrtne kazni, ker je upoštevalo obdolženčovo neoporečnost in skrb za družino.

Franc Gosak je takoj po razglasitvi sodbe izjavil: »Nisem kriv! Zagovornika sta prijavela revizijo in priziv Oč obsojenega Gosaka je po razpravi potrj zagovarjal našemu zastopniku, da je njegov sin nedolžen. Stari mož se nikakor ni mogel pomiriti.

Dva razbojnika in samotna gospodinja Zločin, ki je zbudil ogorčenje po Slovenskih goricah

Maribor, 14. novembra. V Otrgradu pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah je bilo v pretekli noči izvršeno drzno razbojništvo. Dva mlada moška sta vdrla v hišo posestnice Terezije Čučkove. Takoj sta ji zagrozila, da jo ubijeta, če ji ma ne da denarja. Zbegnena posestnica je dopovedovala, da nima denarja. Brezupno se je branila, ko sta jo razbojnika pričela daviti. Mučila sta jo in jo pretepalata ter ji zadala več poškodb po vsem životu, da se je sirota onesvestila. Nato sta razbojnika prebrskala vse predele in sta našla nekaj gotovine, dve srebrni uri, dva zlata prstana pa različne jestvine, ne-

kaj mesa in masti — v celem sta nabrala za 6000 din plena. Eden izmed njih je izvršil še drugočasno nasilje.

Ko se je Čučkova onesvestila, je šla klicat orožnike, da so takoj uvedli preiskavo o razbojništvu, ki je zbudilo veliko ogorčenje po vseh Slovenskih goricah. Ker je Čučkova lahko podrobno opisala oba razbojnika, sodijo orožniki, da sta to bila 29-letni Ivan Klobasa iz Oseka pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah, ki je bil že večkrat kaznovan, in pa 27letni njegov prijatelj, ki je bil tudi že kaznovan zaradi tatvin. Pobegnita sta v gozd in ju orožniške patrle iščejo povsod naokrog.

Na postaji večnih nevarnosti Razmere na postaji v Polju je treba takoj izboljšati

Polje, 12. novembra. Pozna jesen je tu. Kaj drugega ko dežja in snega nimamo več pričakovati. Teh dveh neprijeteljev se pri nas uravničeno najbolj boje vsi oni, ki morajo z jutrnjima vlakoma v Ljubljano. So to delavci, uradniki, nad sto šolskih otrok in še mnogo drugih priložnostnih potnikov. Vsako jutro se zberejo na postaji, ki se danes nima skromnega perona. V dežju in snegu prezebajo v slabi obtuvi na prostem, na mokrih tleh. Sirile so se govorice, da bodo tolikani potrebni peron zgradili že letošnje poletje, da so načrti zanj že gotovi in tudi krediti da so že na razpolago. Sto in sto potnikov se je teh govoric razveselilo, zato je dejstvo, da bodo tudi letošnji čakali na vlake na prostem, na dežju in snegu in to vso dolgo zimo in deževno pomlad, spravilo vse potnike v še huišo neveljavo. Podoba je, ko da so potniki in postaja pri D. M. v Polju brez vsakih pravic in da ni nikogar, ki bi se brigal za najnujnejše potrebe te najbolj obiskovane podeželske postaje v območju ljubljanskega železniškega ravnateljstva.

Postaja je dejansko nerazsvetljena. Skromna luč, ki sveti nad vrati prometne pisarne, ne služi potnikom ne strojevodjem za opozorilo, da bi mogli ustavljati vlake pravočasno, to je, da bi ostali vsaj kolikor toliko na ustreznem mestu. Tudi ne more to svetilo služiti postajnemu uslužbencu, ki prevzema prtljago iz službenega voza ali pa jo oddaja vanj. Potniki, ki vsionajo in izstopajo iz večernih in nočnih vlakov v popolni temi, se spolkajo ob tračnice in padajo nanje. Strojvodje nimajo na enoličnem okolju prave in v megli nobene opore, da bi se po njej ravnali in pravočasno zaustavljali vlake. Zgodi se šestokrat, da obstajajo vlaki zunaj postaje. Potniki morajo dirjati za njimi po prozi, ali pa morajo, če je vlak zapeljal mimo postaje, ob drozi nazaj k postaji na cesto. Dvoje visokih svetil za tako prometno postajo, bi v interesu potnikov, uslužbenca postaje, strojevodij in vlakostrežnega osebja morali

že kdaj postaviti! Službo prometnega uradnika opravlja en sam uslužbenec: prodaja karte, zapira dvoje zapornice cestam, sprejema telefonska obvestila in zvočne signale, odpravlja prtljago v službene vozove vlakov in iz njih, kadar mu čas dopušča, pa prodaja pri okencu vozovnice. Zlasti ob ponedeljkih, ko je naval potnikov zaradi nakupa tedniških voznih listkov tolik, da tudi najnujnejši uslužbenec ne bi mogel izdati kart vsem potnikom, je neveljavo nad tem nedopustnim stanjem postaje upravičena. Mnogi morajo zato, ker niso dobili voznih kart, četudi so dovolj dolgo čakali nanje, vstopati v vlake brez kart. Neljubi incidenti s sprevidniki so potem neizbežni. Največja ovira osebnemu prometu na tej postaji pa so tovorni vlaki, ki križajo prav na postaji osebne vlake. Mnogokrat se zgodi, da obstane tovorni vlak šte. 991, na postaji, ker ima progo zaprto. Zrodi se to čisto v času, ko mora privoziti osebni vlak z Zidanega mosta, ki dospe v Polje ob 7.12. Ker je tovorni vlak, ki je obstal na p. v Polju, zaprl pot potnikom, ki prihajajo na postajo z zadobrovske strani, se morajo ti vzpenjati čez vozove tovornega vlaka, ali pa se kocabati pod vozovi na postajno stran. Kakšna nesreča grozi tem potnikom, ki ne vidijo prihajajočega osebne vlaka! Več nezdov so zahtevali že tudi zapornice pri postaji sami. Uslužbenec, ki opravlja sam toliko važnih poslov in ki v zadnjih minutah pred prihodom in odhodom vlakov ne more imeti predela čez vse svoje dolžnosti, čisto v zadnjem trenutku do bliskovno zapre zavornice. Ob taki priliki je nekdo zavozil v zavornico, ki mu je v zadnjem hipu prečkala pot. Sunek v železnicah je bil tako močan, da je oboje obeležil in ga je odbeljal reševalni voz! Železniško upravo opozarjamo na te nedostatke in jo prosimo, naj vendar kaj ukrene za zboljšanje razmer na tej postaji, da bodo stotine potnikov deležni malo večje občutja varnosti pred nezgodami.

KINO MATICA, tel. 22-41
Predstave ob 16., 19. in 21. uri.
DANES ZADNIKRAT
odlična filmska komedija
KORAJŽA VELJA
Burkasta zgodba o bogati dedinji... Smeh... Dobra volja... Humor...
V glavnih vlogah: THEO LINGEN, GUSTAV FROHLICH, MARIA ANDERGAST

Kulturni pregled

Lektorat Nemške akademije v Ljubljani

Kakor v vseh večjih mestih naše države, je Nemška akademija v Münchenu ustanovila tudi v Ljubljani svoj lektorat. Ta nova institucija, ki prične 15. t. m. z jezikovnimi tečaji, je dobila prostore v Beethovnovi ulici 14/I. Lektorat bo prirejati tri tečaje nemškega jezika, dalje tečaje za učitelje nemščine, tečaj za tehniko govora in tečaj za umetnost predavanja. Imel bo tudi svoj literarni krožek. V programu so nadalje predavanja uglednih nemških znanstvenikov, književnikov in glasbenikov, predavanja kulturnih filmov itd.

V trenutku, ko se ta institucija pridružuje drugim, že obstoječim ustanovam za tuje jezike in kulture, naj na kratko informativno označimo njen značaj: Nemška akademija se je ustanovila v Münchenu leta 1925, kot akademija za znanstveno raziskavanje in gojitve nemštva. Delo si je razdelila po oddelkih, ki se bavijo s posameznimi strokami: ta z nemško zgodovino, oni z nemško umetnostjo itd. Poseben oddelek skrbi za gojitve in širjenje nemškega jezika v inozemstvu. Ta oddelek ima podobne naloge, kakor n. pr. Alliance Française: štiriti po svetu znanje jezika in z druge strani podpirati zanimanje za nemško kulturo, posebno še za znanost in umetnosti vseh vrst. Leta 1931. sta bila v inozemstvu samo dva lektorata. Danes šteje Nemška akademija lektorate v več ko 18 deželah od južnovzhodne Evrope preko Indije do Daljnega vzhoda, od Irske preko Španije tja daleč v Južno Ameriko. V

nekaterih deželah ima celo deset in več podružnic. Za poučevanje nemškega jezika med drugimi narodi je Goethejev inštitut Nemške akademije izdelal posebne metodične smernice, ki so za vsak narod prilagojene fonetičnim in drugim posebnostim. Tako hočejo lektorati pripadnikom drugih narodov čim bolj olajšati učenje nemškega jezika, v svojih višjih tečajih pa skrbe, da naprednejši obiskovalci kar se da temeljito prodirjo ne le v vse odtene pravilne nemščine, marveč da se tudi seznanijo z nemško literaturo in s vsemi drugimi panogami nemške duhovne tvornosti.

Ob priliki otvoritve ljubljanskega lektorata Nemške akademije nam je vodja lektorata g. Stan Hafner, znani prevajalec slovenskih novelstov v nemščino, takole orisal svoje poglede na nemško-jugoslovansko kulturno sodelovanje:

— Zanimanje Nemčije za kulturno in literarno življenje v Jugoslaviji je bilo že mnogokrat izpričano. Tako nemški narod samo nadaljuje tradicijo svojih duhovnih velikanov, kakor Goetheja, Grimma in Herderja. Po pravici lahko trdimo, da zavzema jugoslovanska literatura že znatno mesto v nemškem slovstvu. Knjige, ki posredujejo splošno znanje o Jugoslaviji, ter prevodi jugoslovanskih pisateljev postajajo čedalje pogostejši. Vrsta revij je objavila posebne izdaje o krajih in ljudeh v Jugoslaviji, da bi se tako povečalo zani-

manje nemškega občinstva za slovanski jug.

— Dragoceno je kulturno in znanstveno delo, ki ga na tem polju opravljajo razni inštituti in družbe. Kot primer navajam ekspedicio Nemške akademije zaradi snamevanja bosanskih narodnih pesmi. S temi fonografskimi posnetki se je za vse čase ohranil najdražji zaklad jugoslovanske nacionalne kulture. Smoter kulturne izmene bodi tudi izpodbuda za osebne stike med narodi. Slovenski duhovni velikani, kakor Kopitar, utemeljitelj slavistike Miklošič in profesor M. Murko, so vzgled za to. Tudi mlajša generacija nemških znanstvenikov, ki si prizadeva, da bi smotrno zasledovala vezi obeh narodov v slovenski kulturni zgodovini, ima najboljši namen, da seznanja nemški narod s sposobnostmi slovenskega naroda. Sporazum med narodi ni mogoče, če ni medsebojne izmenjave kulturnih dobrin in medsebojnega spoznavanja posameznih javno delujočih oseb. Narod, ki žive v temnem sosedstvu, se pa morajo med seboj spoznati in morajo tudi stremeti po izmeni duševnih in gmočnih dobrin.

— O kulturnem udeleževanju, ki spada v delovno območje lektorata Nemške akademije, bi dejal naslednje: Nemška akademija se imenuje Akademija za znanstveno raziskavanje in gojitve nemštva. Že ta naslov utemeljuje izključno znanstveno in kulturno delovanje te institucije. Kulturno delovanje v inozemstvu sloni na obsežnem raziskavanju, ki ga izvršujejo znanstveni oddelki Nemške akademije. Inozemski oddelki Nemške akademije imajo nalogo, da posredujejo temo sodelovanje nemških učencakov, umetnikov in osebnosti kulturnega življenja z drugimi narodi ter tako služijo nemškim kulturnim odnosom do kultur tujih narodov.

— Ker je mogoče neki narod dojeti v vsej njegovi globini in bistvu le tedaj, če smo večji njegovega jezika, si je Nemška akademija stavila za svojo najboljšo vzvišeno nalogo, da goji v inozemstvu znanje nemškega jezika in da ga pospešuje. V ta namen je ustanovila po vseh državah lektorate kot posredovalne ustanove. V Sloveniji je bilo znanje nemščine pri starejši generaciji zaradi državno-političnih odnošajev zelo dobro, po svetovni vojni pa je pri mlajši generaciji močno popustilo, zaradi tega so nastala marsikakšna nespozumljenja. Nemška akademija se bo tudi tu uveljavila z jezikovnimi tečajji v lektoratu in na univerzi.

Lektorati Nemške akademije posredujejo razen jezikovnih tečajev tudi znanstvena predavanja in izmeno predavanj, umetniške razstave itd.; sploh skrbe za poglabljanje kulturnih odnošajev med Nemčijo in Jugoslavijo. Razen tega je slušatelj jezikovnih tečajev na razpolago nemška knjižnica. Nadaljnja glavna naloga lektoratov je ta, da s prevodi jugoslovanskih pisateljev in z izmeno publikacij približajo nemškemu narodu jugoslovansko, zlasti slovansko literaturo in tako olajšujejo medsebojno sporazumevanje.

Klub Neodvisnih odgovarja dr. Mikuzu

Klub Neodvisnih likovnih umetnikov v Ljubljani nas je naprosil za objavo naslednjega članka:
V Jakopičevem paviljonu razstavljamo svoja dela. Cela vrsta naših razstav je do danes v očeh g. dr. Stante Mikuzja vsaj delno uspeša. Kar naenkrat pa se je gospod doktor premislil in nam stopil na vratove. Oglejmo si na nekaj citatih, ki so nam bili v naglici pri roki, kako je pi-

sal gospod doktor o nas včasih in kako piše danes. Skratka: pogledjmo si metamorfozo gospoda doktorja Mikuzja.

Danes: »Umetnost kluba Neodvisnih, umetnost francosko gledajočega kolektiva« odklanjamo. — »Francosko gledane podobe bi prav za prav lahko nastikali en sam slikar...« — Razstava Neodvisnih je blede senca francoske umetnosti — posneovalna umetnost. — »Delo francosko gledajočih Neodvisnih je vprašanje popolnoma problematičnega uspeha.«

Včasih: »Razstava Neodvisnih je visoko kvaliteta...« (Slovenec, 16. junija 1939). — »Neodvisni so posegli po barvni harmoniji francoskih impresionistov in sodobnikov ter tako prenesli v naš svet nove možnosti koloristične problematike... Umetniki se razvijajo vsak v svojo individualno smer...« (Slovenec, 10. aprila 1940). — »Umetniška skupina Neodvisnih se vedno izraziteje uveljavlja na polju naše kulture.« (Slovenec, 14. oktobra 1939).

Danes: Kakšno popolno nerazumevanje vrednote barve, kakšna tehnična nesprenost s strani Preglja. — Včasih: Iz Pregljevega temperamentnega študija barvnih problemov so vzrasla že prav dobra dela. (Slovenec, 14. oktobra 1939).

Danes: »Omerza se lovi še za detajli...« Včasih: »Med slikarji zavzema prav vidno mesto mladi Omerza. Njegova slika je med najboljšimi na razstavi. Vidna je velika barvna pretehtanost, kultura. Kompozicija je prav dobro rešena.« (Slovenec, 26. aprila 1939).

Danes: »Tudi surrealizem je tu, vendar ne po srčni — marveč po francosko gledajoči potrebi.« Včasih: V Kregarju je močan surealistični element, ki pa ni, kar moram poudariti, nobena kaprica, marveč temelji v os-

Domače vesti

* Svečana proslava osvoboditve Dubrovnik. Dne 13. novembra 1918 je srbski major Milan Grgorjević, sin bivšega ministrskega predsednika, na čelu svojih čet vkorakal v Dubrovnik. Solznih oči ga je takrat pozdravil župan Pero Čingrija. V počasenju osvoboditve se je česta od Gruža do Dubrovnik do lani imenovala Cesta 13. novembra.

* ... ta dragoceni spomin. Proslave osvoboditve pa se vsako leto obnovljajo in je bila tudi letošnja prav svečana. Preteklo sredo je ista mestna godba, ki je pred 22 leti sprejela srbsko vojsko, igrala po mestnih ulicah in je pred mestnim poveljstvom odigrala državno himno. Narodna združenja so imela staneke in so izdala poseben program, v katerem poudarjajo: »Dubrovčani! Spominjajte se onega spominskega dne z dolžo hvaležnostjo, kakor tudi onih junakov, ki so zmagovito vkorakali v mili Dubrovnik, donoseči mu ponovno svobodo.«

POSEBNOSTI ZA ZIMO:

Odeje iz kamelje volne
Balonska svila za plašče in sportne bluže
Velur v modnih barvah za plašče Din 180'.

F. KS. **SOUVAN**
LJUBLJANA, MESTNI TRG 24

* Za važna javna dela v banovini Hrvatski je ban dr. Subašić te dni odredil 22 in milijona din kredita. Izvršenih bo 17 večjih zgradb. Tako je nekaj nad 5 milijonov namenjen za predor pri osušitvi imotsko-bekjskega polja, 4 in pol milijona za zavod in za šolo gluhotimih v Zagrebu, nad 3 milijone za laboratorij zagrebske tehniške fakultete, nad 2 milijona dinarjev za upravno palačo vseučiliških poslopij, pol drugi milijon za novo ljudsko šolo v Vrapču pri Zagrebu (prvi obrok), nad 1.200.000 din za gradnje na Savi od Jakusevca do Mičevca in nad 1.800.000 din za regulacijska dela na Muri pri Dekanovcu in Goricanah.

* 25letnica artiljerijske podoficirske šole v Čupriji je bila večeraj svečano praznovana. Mesto je bilo vse v zastavah in iz raznih krajev so se pripeljali gostje in predstavniki. Ministra vojske in mornarice je zastopal inspektor artiljerije, divizijski general Dragotin Radosavljević. Pripeljali so se tudi gojenci I. razreda te šole, ki jih je še 12 živih, in je izostal samo eden zaradi bolezni. Oficirski zbor je prve gojenice slavnostno sprejel.

* Skrajšana cesta od Sarajeva do Splita. Te dni je bila izročena prometna nova cesta od Mokronoga preko Prozora in Rame, ki veže Split s Sarajevom. Nova zveza med obema mestoma je za 45 km krajša od ceste, ki drži preko Livna, Bugojna in Travnika.

* Ogromen požar je v terek zvečer razsajal v Požarevcu in ogražal vse severni del mesta. Uničil je 6 vagonov slame, nekaj hlevov in staj in nad 10.000 snopov škopa. Požar je bil viden daleč naokoli. Škoda cenijo nad 100.000 din. Sodijo, da je bil ogenj podtaknjen, ker se je pojavil istočasno na treh mestih, docela enako, kakor pred dvema letoma.

* Huda avtobusna nesreča zaradi sladkorne repe. Avtobus, ki je obratoval na cesti med Petrovgradom in Novim Sadom,

novnem Kregarjevem razpoloženju. (Slovenec, 14. oktobra 1939.)

Danes: Razstavljena dela Sedeja so kvečjemu študije, pa nič več. V Sedejevih delih sreča tu Degasovo balerinu, ki si zavzeje čevlje, tam je prekrizal v brezdeležu roke Picassov artist. Harlekin vodi konja, ki se je nenadoma znašel v čudnem, nedomišljenem prostoru, ki pa je menda potreben za to, ker ga je pač Francoz tako videl.

Včasih: »Sedej ustvarja povsem v duhu svoje generacije in harmonično veže stare ekspresionistične pridobitve z novimi slikarskimi spoznanji. Figuralna skupina je ritmično porazdeljena po slikarski plošvi in podprta po veliki barvni kulturi ter osebni notni slikarjevi neposredno vpliva na gledalca. Nekaj sanjavega slovenskega občutja in lirike je razlito preko Sedejevih del...« (Slovenec, 26. aprila 1939.)

Včasih: Stane Mikuz.
Danes: Doktor Stane Mikuz.
Klub neodvisnih

Zapiski

IZ NOVEGA ZVEZKA
»LJUBLJANSKEGA ZVONA«
V najnovšem (9-10) zvezku prinaša »Ljubljanski Zvon« izmed člankov, esevjev in kritik, ki zavzemajo dober del številke, naslednje prispevke:

Nadaljujejo se Juša Kozaka »Blodnje za lepoto«. Ta vsebinsko in oblikovno na moč zajemljivi primer izpovedne proze, kakor je imamo v slovenskem slovstvu tako malo, je v novem poglavju povečan avtorjevemu duševnemu in umetniškemu razvoju ob slovenskih, glasbenih in likovnih vzorih in izpodbudah. Načrt desetletja pisateljeva, pa še vrsta likovnih umetnikov in glasbenikov, je omenjenih v Kozakovem

eseju; mnogi so tudi karakterizirani, če ne z drugim, pa vsaj s tem, kako so vplivali na avtorja, kaj so mu dali, v čem so izpodbudili njegovo notranjo rast. Menda ni noben naše pisatelj prispeval k svoji biografiji tako tehtnega gradiva, kakor Juš Kozak v »Blodnjah za lepoto«; ne kajpak k tisti birokratski banalni biografiji, ki se bavi z datumi, marveč k biografiji duha, tvorca slovenskih del. Zanj so tako srečanja in taki duševni dogodki, kakor o njih pripoveduje Kozak, nepriemno važnejši, nego socialni »curriculum vitae«.

B. Borke je spisal v sestavku »Dioklecijan« razglabljanje o večno aktualnem problemu moči in o tragiki njenih nosilcev. Pisec doživlja v viharni splitski noči imaginarno srečanje z Dioklecijanom. Sestavek je izraz pesimističnega življenjskega nazora.

France Bezlaj je ob petdesetletnici univ. prof. dr. Franca Ramova prikazal našemu inteligentnemu občinstvu osebnost in delo tega svojega učitelja, največjega poznavalca lingvističnih problemov slovenskega jezika.

Pisec uspelega romana o kmečkih uporih Jože Pahor razpravlja v članku »Leto 1515« o gospodarskem in socialnem ozadju ter o dramatičnem poteku kmečke vstaje v tistem letu.

Vlado Kernsik nadaljuje po M. Mitinu svoja »Poglavja iz filozofije«. V tem delu se bavi z objektivno, absolutno in relativno resnico, dalje z družbeno prakso kot kriterijem spoznanja.

Dr. Dragotin Čvetko zaključuje svoj prispevek »Muzikalna prizadevanja hrvatskega kmečkega kulturnega gibanja«. Je to prvi slovenski sistematični oris enega najznačilnejših izrazov nove kmečke miselnosti v hrvatski kulturi. Na virih zgrajena

ska pa Narodna tiskarna, krasitve krišniške cerkve in Dirskega stebra v Ljubljani, tekstni del pa slike Zagreba, Remet pri Zagrebu, Ljubljane, planine Obruča, pohorskih domov in dveh motivov z nove ceste na Pohorje, Hvara, Rogoške Slatine Sušaka in drugih lepih motivov iz naših krajev. Revija »Turizem« zasluži zaradi svoje res okusne opreme vso pozornost naše turistične javnosti, saj je naša najboljša turistična revija. Naroča se pri upravi v Ljubljani, Knafljeva 5, celoletna naročnina pa stane 100 din.

Iz Ljubljane

— Ipolit Majkovski razstavlja v Ljubljani. V galeriji Obersnel na Gosposvetški cesti je priredil jubilejno razstavo svojih slikarskih motivov z jadranske obale akademski slikar Ipolit Majkovski iz Splita. G. Majkovski je že ponovno razstavljal v Ljubljani in si je pridobil širok krog občinstva, ki se zanima za njegove verno izdelane slike z našega večnega Jadrana. Zato ne dvomimo, da bo njegova razstava vzbudila tudi tokrat široko zanimanje, tembolj, ker je vstop nanjo prost. Razstava akademskega slikarja Majkovskega bo trajala od 15. novembra do 1. decembra t. l. in je odprta dnevno od 8. do 12. in od 14. do 19. ure.

— Akademija JNAD Jugoslavije. Koristno in prijetno bomo združili na nedeljski akademiji z geslom »Pomoč tovarišu«. Zakaj koristno? Ves čisti dobiček je namenjen revnim tovarišem, na sporedu pa bodo nastopili sami mladi ljudje in jim je s tem dana možnost, da se pokažejo pred javnostjo. Koristiti revnim tovarišem, pomagati mladim ljudem do uspeha! Zakaj prijetno? Zbrali se bomo starejši Jadranaši, ostala nacionalna javnost in mladina, porazgovorili se bomo in pozabavali. V nedeljo ob petih popoldne na svidenje v Trgovskem domu! Po sporedu bo prijetna zabava s plesom. Obleka promenada.

— Za Bačovo palačo, ki je že zdaj, ko zunanost se ni opešana, ponos Ljubljane, se seveda zanimajo meščani in deželni Delavci not in dan pospravljajo zadnje ostanke hotela pri Maliču, da bodo mogli od nedejle, ko bo mogoča velikomestna trgovina Bač'e slovesno odprta, dograjati še hodnik v Selenburgovo ulici. Razsvetljava lokala je že zdaj, dasti še ni gotova, kar razkopi. Nad vhodom v trgovino so namestili začasni napis Bač'a, ki se pa ne more uveljaviti, ker ga pobijajo kričiče, bela platna, reklame za razne pridelitve; kvarijo pa te reklame tudi vso palačo, ker ne dovolijo očem, da bi zajeli vso zgradbo v pogled. Platna razkosavajo palačo na več delov. Ker pričena palača od vrha doli kazati še svoje dokončno, lepo pročelje, ki bi ga ljudje z zanimanjem ogledujejo, bi bilo prav, da se take motnje odstranijo. Ljubljana je za lepo palačo lahko hvaležna, prav tako, kakor so ljudje zlasti v teh časih hvaležni za dobro in ceneno obutev.

— Prva izredna škerjančeva »Slovenske maše« v Ljubljani bo v nedeljo 17. t. m. v franciskanski cerkvi ob 9. Skladatelj je napisal na besedilo znane Nedvedove maše (K. Tebi srca povzdignimo). Maša ima sedem stavkov. Izvajal jo bo baritonist Mirko Premelč ob spremljanju orkestralnega društva Glasbene Matice. Skladatelj škerjanec je za izvedbo v franciskanski cerkvi napisal še orgelske medigre.

— Razstava kluba neodvisnih v Japljevem paviljonu je odprta samo še tri dni, na kar opozarjamo vse one, ki razstave še niso utegnili videti jo, da si jo ogledajo. Razstava je odprta od 9. do 18.

— Sentjakobčani otvorijo letošnje sezono jutri ob 20.15 s Senečičevim isro »Nenavaden človek«. Snov, zajeta iz one srečnice, katere problemi kičiče dancs najbolj po pravičnejši uriditvi, je v tem delu prikazana v 6 slikah, ki kakor film tečejo mimo gledalca ter se ga prav v sled svoje iskrenosti in udarnosti globoko doimejo. Isra je skrbno pripravljena in sodelujejo prve moči odra. V nedeljo ob 20.15 se igra ponovi. Ker je za predstavi izredno zanimanje, kupite vstopnice že v predprodaji.

— Kino Sloga bo predvajal te dni poleg glavnega sporeda še kratak kulturni film: »Salzburg — Mozartovo mesto«. Film nam kaže zanimivosti enega izmed najstarejših nemških mest, katerega glavni del je bil zgrajen v baroku. Dalje vidimo Mozartovo rojstno hišo, ki je zdaj preurejena v muzej, njegove slike iz mladosti in

Danes poslednjič napeta romantična filmska zgodba z ameriškega divjega zapada.
OPASNE STEZE V glavni vlogi Bob Baker, junaki kovboj-pevec.
Kot dodatek: SALZBURG, rojstni kraj znamenitega skladatelja W. A. Mozarta, kjer se prirejajo znani festivali njegovih glasbenih del. KINO SLOGA, tel. 27-30

poznejše dobe. Film spremlja vseskozi Mozartova glasba, tako da je film tudi v tem pogledu zanimiv za ljubitelje glasbe. V spomin na slavnega glasbenika je zgrajen Mozarteum, dom glasbe, kjer prireja mesto Salzburg po vsem svetu znane glasbene festivale. Film je vsekakor zanimiv in vreden ogleda. (—)

— Članstvo Društva slušateljev pravne fakultete si je izvolilo novi odbor: predsednik Mihečič Franc, podpredsednik Humer Dušan, tajnik Hraščev Aleksander, blagajnik Susteršič Mirko, knjižničar Misjak Lojze, referent za skripta Tušek Mirko, gospodar Urnark Feliks, revizorji: Vilfan Sergij, Lipovšek Anton, Majcen Branivoj.

— Kronika nesreč. V bolnišnico so pripeljali 62-letnega občinskega reveža Janeza Javornika, ki si je dal opravka okrog preplašene kobile pri izanskem konfederatu Vebru, pa ga je žival nekakrat prav pošteno udarila s kopitom po stegnih in v rebra. Njegove poškodbe so precej resne. — 19-letni mehaniški vajenec Bogomir Vidigaj iz Dravelj je našel neke star samokres, pa ga je iz radovednosti skušal odpreti. Samokres pa je bil nabit in se je seveda sprožil ter je kroglja Vidigaja občutno ranila na desni nogi. — Pod voz je padel in obeležal z zlomljeno nogo posestnik sin Franc Klančičar iz Orehove pri Zagorju. — Na posestnikovo ženo Jožefo Hrenovo iz Kompolja pa je v gozdu padla izpodsekana bukev ter ji prav tako zlomila nogo.

— Tatvine koles. Pazite na kolesa. da vam jih tik pred zimo ne odnese tatniska roka. Zvonimir Ronka je gotovo bridko prizadel izguba skoraj novega kolesa znamke »Torpedo«. ki mu ga je tat odnel izpred hiše na Vodnikovem trgu Kolo je vredno 1.800 din. — Anton Ravbarju je bilo ukradeno v Staničevi ulici 1.300 din vredno kolo iste znamke. Inž. Zupančiču je bilo odeljeno 1.000 din vredno sportno kolo znamke »Mifa« iz drvarnice v Vošnjakovih ulici v Zvezni ulici je tat odpeljal z nekega dvorišča Josipu Cimermanu kolo znamke »Tajfun«. Anton Piškur pa je prijavil, da mu je bilo ukradeno z dvorišča Novokove gostilne na Zaloški cesti 1.000 din vredno. črno pleskano kolo znamke »Vilier«.

SOKOL

Občni zbor velenjskega Sokola. V soboto je imelo velenjsko sokolsko društvo redni občni zbor, ki se ga je udeležilo številno članstvo, zlasti pa sokolska mladina. Starosta Br. Tone Kurnik je pozdravil župnega delegata br. dr. Kioarja iz Celja in ravnatelja tukajšnjega rudnika br. inž. Kendo. Nato je v zgoščeni besedah podal pregled društvenega delovanja. Sledila so poročila ostalih bratov in se je moglo razbrati, da društvo, čeprav majhno lepo napreduje in je v dobrih rokah. Zlasti je vsem ugajalo poročilo marijevga načelnika br. Igorja Merviča, ki je med drugim navedel, da je društvo pri vseh svojih nastopih na župnih tekmovaljih v tem letu doseglo najlepše uspehe. Tako je vrsta članov zmagala na pomladnem medzbornem teku čez dno in strn ter si pridobila časten naslov župnih prvakov v tej sportni panogi, članice pa so pri župnih orodnih tekmah junija v Celju zasedle prvo mesto v nižjem oddelku in je tudi kot poedinka zmagala s. Kovačeva od domačega društva. Br. dr. Kioar je društvu iskreno čestital k uspehom in poudaril, da je ta skupščina ena najlepših, kar se jih je zadnji čas udeležil kot župni oposlanec. Naj bi društvo tudi v bodoče delovalo v smeri, ki si jo je začrtalo in ki je že pokazala tako lepe uspehe. Za novo poslovno leto je bila izvoljena naslednja društvena uprava: starosta Br. Kurnik Tone, podstarosta Br. Kramar Franc, načelnik br. Mervič Igor, načelnica s. Müllerjeva Cilka, tajnik Br. Megušar Milan, blagajnik br. Bozovičar Ivan, matrikar Br. Smole Franc prosvetar br. Megušar Milan, gospodar br. Centrh Oto. H koncu se je br. starosta vsem zahvalil za zaupanje, ki mu je bilo tokrat že desetič izrečeno ter je prosil pri-

Iz Litije

— Ljubljanski lutkarji za litijsko mladino. Iz Litije nam pišejo: Kaže, da bo letošnja sezona v znamenju razvedrila in pouka za našo mladino. Ono nedeljo smo imeli na obisku male harmonikarje JS iz Domžal. Lepo uspel koncert je predramil nekatero starše, ki bodo dali deco v poseben harmonikarski tečaj, ki se bo začel s prihodnjim tednom. Prijave sprejema vodstvo Glasbene šole na Stavbah. Preteklo nedeljo pa je imela naša mladina živahno dopoldne v Sokolskem domu. Dvorana je bila nabita, ko je prišel na obisk ljubljanski Gašperček. Lutkovno gledališče Ljubljanskega Sokola je priredilo burko »Ukradeni ura« in še nekaj drugih zabavnih dejanj. Ker je naša mladost vsa navdušena za ljubljanskega Gašperčka, se bodo gostovanja ponavljala in smo prirediteljem vsi starši hvaležni.

— Samarijanski tečaj zaključen. Času primeren je bil samarijanski tečaj, ki so ga priklicali v življenje naši gasilci. V tečaj se je prijavilo precej naših žena in deklet in je trajal več tednov, predavali pa so naši zdravniki in voditelji našega gasilstva. Ob zaključku so bili izpiti, ki so dokazali, da se je naše ženstvo z vso reanostjo oprijelo dela. Izpiti so napravile vse tečajnice, nekatere je bilo tudi odličnih ocen. V kratkem bo strokovni tečaj za gasilce.

— Za dobro in ceneno slovensko knjigo. Te dni bodo dotiskane knjige Vodnikove družbe. Vsak član bo prejel za bore dvajset dinarjev štiri lepe, izvirne slovenske knjige. Kdor se še ni prijavil za člana Vodnikove družbe, naj to stori takoj. V Litiji je poverjenica gdnca. Fani Jerebova, v Smartnem pa g. Martin Adamčič. Rok poteče te dni, potem bo prepozno!

Iz Trbovelj

— Trboveljski podružnici CMD sta se v nedeljo potrudili po vseh svojih močeh, da tudi v našem industrijskem središču izvedeta nabiralo akcijo čim uspešneje. Na žalost odziv ni bil tak kakor se je v tako velikem kraju upravičeno lahko pričakovalo. Nabralo se je od 15.000 prebivalcev okrog 1200 dinarjev, vsota, ki je sicer tudi lep priloz k skupni zbirki, a bi morala biti vendar dosti višja, če bi bil marsikateri dodal vsaj skromen dinar ali pol. Danes pač berači pri svojih pohodih, ki jih sistematično vsrlojo zlasti pri nas brez vsake kontrole, naj že so potrebni ali ne. gotovo zberejo za sebe lepe vsote. Če upoštevamo visoki narodni in kulturni namen nabiranja teza prepotrebnega narodnega novčiča, se moramo res vprašati, odkod pri nas tako nerazumevanje in taka malčnost. Pri akciji so v Trbovljah sodelovali s hvalevredno vneto zg. Mislje Josip, Feštanj Franc, Anton Osterc, ravnatelj meščanske šole, Julij Novak, učitelj, učiteljice gđc. Ruža Davidova, Olga Cotarjeva, Tončka Cargova, Marija Jugovičeva in Tončka Ramovzeva. Med sodelavci smo pač pogrešali še mnogo oseb, ki bi bile zbirko lahko podprle s koristno iniciativo. Škoda, da obč. narodna stvar pri nas najde tako malo razumevanja! Nabirala je naša vrla mladina. Vsem nabiralcem, nabiralkam in plemenitim darovalcem iskrena hvala!

RADIO

Petek, 15. novembra.
Ljubljana: 7.00: Jutrnji pozdrav, napovedi, poročila. — 7.15: Veseli zvoki (plošče). — 11.00: Solska ura: Od Ljubljane do Ohrida (g. J. Janežič). — 12.00: Sopek naših pesmic (plošče). 12.30: Poročila, objave, napovedi. — 13.02: Vesel sporod radijskega orkestra. — 14.00: Poročila. — 14.10: Tedenski pregled Tujskoprometne zveze. — 18.00: Zenska ura: Zena in socialno zavarovanje (gđc. Marija Penca). — 18.20: Operetni odlomki (plošče). — 18.40: Francoščina (dr. S. Leben). — 19.00: Napovedi, poročila. — 19.25: Nac. ura. — 19.50: Izseljenski kotiček (g. Jožo Rozman). — 20.00: Večer klasične glasbe: Sodelujejo gg. Ali Dermalj (violina), F. Mathes (viola) in radijski orkester. — 21.15: Veseli trio. — 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Plošče.
Beograd: 20.40: Simfonični koncert. — 22.00: Moderna glasba. — 22.50: Ples. — Zagreb: 17.15: Koncert solistov. — 20.00: Simfonični koncert. — 22.10: Komorna glasba. — Praga: 19.30: Veliki orkester, zbor in solisti. — Sofija: 19.50: Operni prenos. — 22.00: Plesna muzika. — Berlin: 19.20: Veliki in mali orkester ter solisti. — 21.10: Lahka glasba. — Rim: 19.50: Violinske in klavirske skladbe. — 20.15: Zvočna igra. — 22.10: Lahka glasba.

JNAD JUGOSLAVIJA TRG. DOM 17. XI. OB 17.
Akademija - Pomoč tovarišu
SPORED PLES BUFFET ADAMIĆ BRODWAY

razprava naj bi zanimala tudi širši citateljski krog.

Dr. Bratko Kreft je pisec članka »Česka in italijanska inscenacijska umetnost, ki sega k nekaterim temeljnimi vprašanjem sodobnega gledališča. Avtor se naslanja v glavnem na knjigi »Tschechische Bühnendekoration aus zwei Jahrhunderten« (Adolf Chaloupka) in »Scenotecnica« (Enrico Prampolini).

Dr. K. Dobiča je zastopan z dvema pregledoma slovenskega stvarjanja v upodabljalni umetnosti: »Slovenska umetnost v Zagrebu« in »Ljubljanska umetnostna sezona«. Sestavka imata svoj pomen ne le v kroniki novih pojavov, marveč predvsem v avtorjevem presojanju umetnikov in njihovih del.

Pe Jeanu Frévilu je prevedel D. Javer članek »Markisizem in literatura«.

V rubriki med knjigami in dogodki ocenjuje K. B. dramo Silve Trdinove »V provinci« Pisec se po vsej pravici začudeno vprašuje, zakaj ta drama še ni smela na oder. »Vse kritike, ki so do danes izšle, so delo toplo sprejele. Nobena ga ni odklonila, kar ni vsakdanji pojav pri nas.« Alfonz Gspan ocenjuje in vrednoti knjigo prof. Kličiča »Zoisova korespondenca«, Ivo Brčić pa se obširno in kritično zastavlja ob novem romanu Miška Kranjčaka »Do zadnjih meja«. Andrej Budal se bavi z nazori o najzapažnejših Slovincih in zaključuje jezikovno kritiko Pahorjevega »Matije Gorjana«, K. D. pa gloriša sedemdesetletnico slikarja Mateja Sterna.

Afera s plesalsko dvojico Miškarjevih. Pia in Pino Miškar, ki sta v Beogradu nastudirala Lhotkov balet »Lok« in sta se obvezala že za nekatere nadaljnje baletne tve za dni nenadno zapustila Beograd. Šele s pismom iz Zidanega mosta sta obve-

stila o svojem odhodu gledališko upravo v Beogradu in prosvetnega ministra. Njun nenadni odhod je povzročil v prestolnici znatno pozornost in vsi vprašujejo, kaj je vzrok, da je ta umetniška dvojica prekinila delo in kar čez noč odpotovala? Beograjska gledališka uprava je odredila natančno preiskavo.

Razstava slik Ede Deržaja v Zagrebu. V Zagrebškem salonu Ulrich je razstavil svoje motive s slovenskih Alp slikar Edo Deržaj.

Senečičev »Nenavaden človek«, ki ga je pripravil za ljubljansko občinstvo Sentjakobski oder v Ljubljani, je dosegel te dni v beograjskem Narodnem gledališču velik uspeh. Delo je režiral režiser Nadvornik. Tako je to delo šlo preko vseh večjih odrov v državi, razven preko odra ljubljanske drame.

Drama čevljarskega pomočnika. Gledališče v Skoplju bo uprizarilo kot tretjo domače noviteto dramsko delo mladega, nadarjenega Južnosrbijanca Hrista Krieviča »Milijun mučenika«. Pisec, ki je bil pred leti čevljarski pomočnik, opisuje v svoji drami težko borbo mladih obrtnikov čevljarjev in opankarjev in njihovo brezupno stanje, v katerem se nahajajo zaradi konkurence z velikimi tovarnami obuvala. Tako je obrtnik spisal v imenu neštehtih poedincev, ki jim ni bil dan literarno oblikovalni talent, dramo tistih svojih tovarišev, ki izgubljajo življenjske možnosti zaradi velikega raznaha industrije, neizprane nasprotnice male obrti.

Študija o bogomilstvu v Bosni. Matica Hrvatska je izdala razpravo dr. Jaroslava Šćakala »Crkva bosanska i problem bogumilstva u Bosni«. V tej razpravi se bavi pisec z enim najzanimivejših pojavov v verski in sploh kulturni zgodovini slovenskega juga: z ustanovitvijo tako zvane bosanske cerkve in s problemi bogumilstva.

Iz Celja

— Sokolska božičnica, Sokolsko društvo Celje-matica se obrača na roditelje s prošnjo, da bi po svoji mladini, ki obiskuje telovadbo dece ali naraščaja, poslali njihovim vaditeljem ali vaditeljicam ob prijli telovadne ure razpoložljivo odvisno obleko in obutev. Stori bi s tem plemito delo, ki bi darovalce ne pridelalo, obdarovane pa navdalo s prijetno zavestjo, da mislimo in skrbitmo zanje in si prizadevamo omlititi njihovo stanje. Kdorkoli je v srečnem položaju, da more pomagati, naj se odzove klicu pomoči potrebnih. Sokolsko društvo Celje-matica se dobrim srcom v imenu svojih revnih mladih pripadnikov najtopleje priporoča.

PLESNE VAJE DATIŠ

v soboto — velika dvorana — Narodni dom

— Akademijo Jadranske straže, ki je, kakor smo že poročali, dosegla velik uspeh, bodo ponovili v nedeljo 17. t. m. ob 16.30 v celjskem gledališču. Opozorjamo vse one, ki akademije še niso videli, da obiščejo v nedeljo gledališče, da se ob petju, telovadi, baletu in prizorih naše mladine navdušijo za lepoto, bogastvo in vrednost naše svobodne domovine. Cene za to akademijo so nizke. Vstopnice so v predprodaji v Gorickarjevih knjižarni. Čisti občutek akademije je namenjen celjskim dijaškim kuhinjam.

— Zbor društvenih in četnih prosvetarjev celjske sokolske župe se prične v nedeljo 17. t. m. točno ob pol 9. dopoldne v Narodnem domu v Celju. ŽPO vabi vse brate in sestre, da se ta dan udeležijo tudi skupnega kosila.

— Družbi sv. Cirila in Metoda sta darovala v nedeljo ob priliki poročne gostije v Percevi gostilni v Gaberju gg. Stane Bizjak in trgovec Alojz Drogenik po 100 din.

— Tovariša je okradel. Celjska policija je aretirala 17letnega delavca Franca P. iz Škofje vas pri Celju, ki je bil zaposlen pri gradnji ceste št. Vid — Soštanj in je tam ukradel nekemu delavcu suknjico. Aretiranca so izročili sodišču.

— Starešinska organizacija »Slogex« priredi 11. januarja 1941. VI. akademski ples. — Svoji sestriči je odšel dva prsta. Na Zg. Pomurju pri Veliki Pirciški je posestnikov sinček Ivan Jelen v sredo po nesrečni nesreči svojih 18 mesecev stari sestriči Mariji s sekirno levi kazalec in sredinec. Otroka so oddali v bolnišnico.

— Dve nesreči. Včeraj je padel 18letni zvanikovec sin Bogomir Zagradinskih z Brega pri Celju tako nesrečno, da si je pokočoval tilnik. V rudniku v Skaloh pri Velenju se je v ponedeljek ponesrečil 15 letni ključavničarski vajenec Ivan Ribič s Pesjega. Pri delu ga je zgrabil stroj za desno roko in mu zmečkal tri prste. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnišnici.

Iz Maribora

— Strelski odsek Sokolskega društva Maribor III. Krčevina—Košaki priredi v nedeljo, dne 17. novembra ob 15. uri v mali dvorani Narodnega doma v Mariboru svojo čajanko, pri kateri se bodo razdelila darila tekmovalcem društvenih strelskih tekem. Naprosajo se vsi prijatelji, osebito člani raznih strelskih oboev in družin, da posejijo to prireditve. Zdravo!

— Na splošno željo občinstva, ki ni pri zadnjih predstavah zaradi popolnoma zasodene dvorane dobilo mesta, se v krčevinski osnovni šoli ponovi veselotigra »Dve nevesti« v soboto, dne 16. novembra ob 20. uri. Priredita Sokolsko društvo Maribor III. ter občinski odbor Rdečega križa v Koškah. Kakor je iz splošne kritike posneti, sta prvi predstavi izborni uspehi in so gledalci v vsem prišli na svoj račun.

— Slikarsko razstavo pripravlja Mariborčan Rene Nerat. Razstavil bo olja, tempera in akvarele s motivi iz Italije, Španije in Francije.

— Smrt znanega Mariborčana. V Vrtni ulici št. 8 je preminil sodovikar Henrik Senekovič, star 65 let. Pokopni je bil v Mariboru znana oseba, svojčas je bil tudi član mariborskega mestnega sveta. Pokopali ga bodo jutri v soboto ob pol 16. uri. Svojem naše sožalje!

— Otvoritev propagandno planinske predavanja, ki jih vsako leto organizira mariborska podružnica SPD, je bilo predsončnim v polni dvorani Ljudske univerze. Uvodno pozdravno besedo je spregovoril v imenu marib. podružnice SPD g. L. Zorž, ki je sporočil program propagandnih predavanj, kakor je povzel besedo novinar g. Karlo Kocjančič iz Ljubljane, ki je v klenih, poučnih in strokovnjakiških izjavah hčrtal naprejše tehniko in možnosti barvanega filma ter hkrati pokazal serijo krasnih posnetkov. V drugem delu svojega izredno zanimivega predavanja pa je posvetil posebno pozornost prelepi planinski flori in pričaral pred očmi vseh prislušalcev slike najlepših, najkrasnejših cvetk za naše visokih planin. Za svoja izvajanja je bil deležen topliga priznanja številnega občinstva.

— Kar tirje večletne gospodje bodo nastopili drevi v Ljudski univerzi: urednik »Totege lista« E. Podkrajski, pisatelj Ivan Rob in Milčinski Ježek.

— V prid revni mrti deci bo 17. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani Sokolskega doma dobrodelna akademija, ki jo prirejajo ženska društva v Mariboru.

— Čigav je zlat poročni prstan. Na Korški cesti je bil najden zlat poročni prstan z vgrviranimi začetnicama L. V. in datumom 21. V. 1938. Lastnik ga dobi pri policiji. — Pred poslopijem banov hranilnice pa so našli ročno torbico, v kateri je bilo nekaj gotovine. Lastnica naj se zgleda na policiji.

— Nepojasnjena usoda pobegle žene in sina. Mehanik Janko Menhard je zelo zaskrbljen zaradi nepojasnjene usode svoje 29letne žene Jelke, ki je pred 10 dnevi odšla s svojim 13letnim sinom Milanom neznan kam. Zadevo je sporočil policiji ki potvrdjuje sedaj za ženo in sinom.

— Amatecna z nožem v rokah strahuje okoleo. Precej razburljiv dogodek se je pripetil na Obrežni cesti v Studencih. Povzročila se je od nekdaj 46letna Avgustina P. ki je z nožem v rokah razsajala po nekem dvoirski. Nato je navajala z nožem na Eližabeto Kolnikovo, ki je komaj ušla bojevitosti amaonki. Red so morali vzpostaviti studenški orožniki. Pri zaslišanju je izpovedala, da ničesar ne ve, kaj je počela, ker je bila preveč pijana. Orožniki so jo prijaviili sodišču.

— Gnezdo nemorale so odkrili studenški orožniki na stanovanju nekoga moškega v Studencih. Zvabljal je k sebi nedorasta dekleta s pomočjo slaščic in denarja. Zadevo je vzbudila mnogo ogorčenja pri starih in vsem prebivalstvu. Preiskava se nadaljuje.

Gospodarstvo

K vprašanju obveznega mešanja pšenične moke s koruzno

Po informacijah iz Beograda bo s 1. decembrom uvedeno obvezno mešanje pšenične kručne moke s koruzno moko, pri čemer bo to razmerje določeno tako, da bo navedena enotna kručna moka vsebovala 1/4 pšenične in 3/4 koruzne moke. Glede na to vest opozarjajo v strokovnih krogih na okolnosti, ki bi mogle ne samo kvarno vplivati na kvaliteto kruha, temveč bi lahko imele dalekosežne posledice, zlasti v zvezi z izredno pokvarljivostjo in nestalnostjo mešanice pšenične in koruzne moke. Znano je, da se pšenična moka pomešana s koruzno moko ne drži, četudi bi bila koruzna moka povsem suha. Naravno sušena koruza je sposobna za mletje konec mesca aprila. Vse dotlej pa vsebuje toliko vlage, da se le tekoče melje. Glede na veliki odstotek vlage pa se nabasana v vreče že v dveh do treh dnevih povsem pokvari, tako da postane neuporabna celo za živali. Ker imajo le redko kateri mlinski sušilnice za koruzo odn. primerne prostore za konserviranje koruzne moke, nekateri mlinci pa se z mletjem koruze v obče ne bavijo in nimajo niti primernih strojev, bi bilo mešanje koruzne moke s pšenično v samih mlinih nemogoče in praktično neizvedljivo; v večini mlinov ne bi bilo primerne koruze moke, v nekaterih mlinih pa sploh ne bi imeli nobene koruzne moke na razpolago. Razen tega bi se tako mešana moka redno pokvarila prej, preden bi prispela do potrošnikov. V taki moki ne bi mogli imeti zaloga niti za 8—14 dni, potrošniki, predelovalci in trgovci pa si ne morejo dnevno nabavljati sveže moke.

Tudi pekovski strokovnjaki ugotavljajo, da je peka kruha iz mešane koruzne in pšenične moke nemogoča, ker bi bil kruh neokusen in slab, in bi se hitro pokvaril. Pač pa se da peči kruh iz mešanice pšenične in koruzne moke, če se moka meša neposredno pri peki samem. Koruzna moka se mora namreč, preden se zmeša s pšenično, posebej in sama za sebe popariti s krompom. Tako poparjena koruzna moka se da mešati s pšenično moko ter premesiti v testo, ki da dovolj okusen in stanovitven kruh.

Glede na ta dejstva ne kaže uvesti prisilno mešanje pšenične kručne moke s koruzno moko, pač pa se lahko predpiše, da peki sami mešajo pšenično kručno moko in koruzno moko neposredno pred peko v predpisanim odstotku in da pečejo mešan pšenično-koruzni kruh. Mešanje v mlinu tudi zaradi tega ne bi bilo umestno, ker si potem nihče ne bi mogel kupiti pšenične kručne moke, ki se glede a visoko ceno bele moke danes uporablja tudi za kruho. Mešanica koruzne in pšenične moke pa bi bila za kruho neprimerna.

Pozornost bi bilo treba posvetiti tudi kmečkemu mletju. Ze sedanji predpisi ne ustrezajo potrebam kmečkega prebivalstva. Če bi morali sedaj še k moki kmečke pšenice primesti koruzno moko, bi nastale nedogledne posledice. Če bi samo posa-

mezni mlinci mletli točno po predpisih, bi kmetovalci dali mleti žito še v večji meri kakor sedaj pri onih mlinih, ki se ne drže predpisov in meljejo tako, kakor to kdo želi. Znano je, da uporablja slovenski kmet za kruh rž, koruzo in ajdo, medtem ko seje pšenično predvsem za belo moko. Ze sedaj se rjuje, da bodo kmetje opustili sejanje pšenice, češ da svojega pridelka ne morejo izkoristiti tako, kakor jim to prija in kakor jim nalaga gospodarska nujnost in struktura podeželskega življenja.

Mahinacije vojvodinskih mlinov

Beograjski listi poročajo, da so vojvodinski mlinski intervenerali preko Združenja mlinske industrije v Beogradu na merodajnih mestih, da bi se mletje pšenice do delilo predvsem onim mlinom, ki leže v pokrajinah, kjer je bila pšenica pridelana. Z drugimi besedami, mlini, včlanjeni v Združenju mlinske industrije v Beogradu, zahtevajo, da bi oni sami izmleli praktično skoraj vso pšenico. S to zahtevno odrekajo vsem ostalim mlinom, njih nameščenem in delavcem, pravico na zakoniti položaj mlinarstva v Vojvodini. Ker bi morali vsi ostali mlinci prejeti slej likvidirati, bi nastal položaj, da bi bila oskrba države z mletskimi izdelki odvisna od mlinske industrije v žitordinskih krajih. Na dalekosežne in nepopravljive posledice take odvisnosti ne samo iz gospodarskega in socialnega, temveč tudi iz narodno obrambnega vidika so ostali mlinci že opozorili merodajne činitele ob drugih prilikah, ko so vojvodinski mlinci prihajali s sličnimi zahtevami.

Istocasno zahtevajo vojvodinski mlinci, da se brišejo vse doslej izrečene kazni po uredbi o preskrbi prebivalstva in vojske s kruhom. Država naj torej naknadno sankcionira nepravilnosti, ki so se dogajale in naj se odpusti in črta kazni onim, ki so si z nedopustnimi mahinacijami pridobivali materialne koristi in so s tem škodovali na najbolj neolajšan način drugim mlinom, ki so se vestno in točno držali predpisov in so bili zaradi tega najobčutnejše prizadeti. To zahtevo vojvodinskih mlinov je treba najodločnejše odbiti, ker bi vplivalo demoralizirajoče v pogledu spoštovanja zakonov, zlasti v sedanjih časih pa je treba strogo paziti, da se najtočnejše izvajajo zakonski predpisi in da se izrekuje najstrožje in eksemplarne kazni. Če pa to ni mogoče naj se predpisi spremene, da bodo v polni meri ustrezali potrebam države in naroda in da bodo sami onemogočali vsako brezvestnost in izigravanje. Če se uredba o preskrbi prebivalstva in vojske s kruhom ne bo spoštovala in če bodo nekateri mlinci mletli po svoje in kakor je njim v prid, kar za zahtevo po amnestiji sami priznavajo, potem bo onemogočen obstoj onim, ki hočejo biti pošteni in poslovali strogo po predpisih.

Izvajanje uredbe o občinskih in industrijskih aprovizacijah

V zadnjem času sta bili izdani dve važni uredbi, ki urejajeta skrb nekaterih občinskih uprav in večjih industrijskih podjetij pri preskrbovanju prebivalcev s hrano in kurivom. Predpisana je ustanovitev posebnih uradov za preskrbovanje pri večjih občinah, z isto uredbo pa so dobila podjetja z nad 50 delavci dolžnost, da v lastnem delokrogu ustanovijo potrošniške zajednice za svoje delavce in nameščenice. S tem je mreža ustanov za preskrbovanje prebivalstva z živili pojačana in izpopolnjena.

V Sloveniji je približno 250 občin, ki izkazujejo nad 50 delavcev, in je v teh obratih zaposlenih približno 30.000 oseb. Gospodarske zbornice so pristojna ministrstva s posebno spomenico opozorile na težave, ki jih ta uredba prinaša, in na ovire, ki jih imajo podjetja pri izvajanju te uredbe, odnosno pri ustanavljanju potrošniških zajednic. Naloge občinskih uradov in potrošniških zajednic so velike. Želeli je, da bi občinski uradi in gospodarska podjetja pokazala vso dobro voljo, da uresničijo težnje, ki so vsebovane v uredbi. Prehrana prebivalstva bo najbrže vedno težavnejša in lahko se pojavijo neprijetnosti, ki jih bo težko odstraniti. Danes je treba razpoložljiva denarna sredstva v prvi vrsti uporabiti za nabavo potrebnih količin živil, šele v drugi vrsti je sredstva uporabiti za druge občinske potrebe, ali potrebe gospodarskih podjetij. Gospodarska podjetja gotovo niso vsa v položaju, da organizirajo zahtevane zajednice. Pred vsem to velja za podjetja, ki imajo svoje obrate raztresene in delavce ne stanujejo na ozkem prostoru. Očitno pa je namen uredbe samo ta, da ima vsako podjetje svoje potrošniško zajednico oziroma več podjetij svojo skupno zajednico; uredba hoče v prvi vrsti podjetja pritegniti k finansiranju prehranbene akcije, predvsem občinskih prehranbenih uradov. Ona podjetja, ki niso v položaju da organizirajo lastne zajednice, bodo mogla v sodelovanju z občinami izvršiti to, kar od njih uredba zahteva.

Uredba o preskrbovalnih ustanovah sicer določa, da bo kmetijski minister v sporazumu z ministrom za notranje posle, s trgovskim ministrom in ministrom za socialno politiko predpisal natančnejše določbe za izvrševanje te uredbe; navzile temu pa določa, da mora vsako gospodarsko podjetje, ki zaposluje več kakor 50 delavcev, v 10 dneh, ko stopi ta uredba v veljavo, ustanoviti svojo potrošniško zajednico. Ker je uredba stopila v veljavo 9. t. m., preteče ta rok že 19. t. m. Ta rok je gotovo prekratke in zlasti tudi ne upošteva, da še niso izdana podrobnejša pravodila. V tej zvezi je zlasti važna tudi določba, da sme banska uprava na predlog inspekcije dela postaviti ob stroških podjetja komisarija pri privatnem gospodarskem podjetju, ki ve ustanovi potrošniške zajednice za svoje delavce in nameščenice v določenem roku, ali če potrošniška zajednica ne upravlja pravilno nje poverjenega naloge. Tak komisar ima oalogo ustanoviti potrošniško zajednico in voditi nje-no poslovanje.

Dvoje ali več gospodarskih podjetij v istem kraju sme sporazumno ustanoviti skupno potrošniško zajednico za delavce in nameščenice, če to odobri upravno oblastvo prve stopnje. Za ustanovitev take skupne potrošniške zajednice, ki jo mora šele odobriti oblastvo, je prav tako 10dnevni rok mnogo prekratke.

Marsikatero podjetje tudi nima takoj na razpolago primernih prostorov ali pa nima med svojimi uslužbenci primerne osebe, ki bi vodila zajednico. Uredba sicer določa, da si morajo potrošniške zajednice o pravem času preskrbeti le potrebne količine kručne moke, oziroma pšenice in koruze, ter drv oziroma premoza za delavce in nameščenice in njihove rodbine, toda banska oblast sme to obveznost raztegniti tudi na mast, olje, fižol, krompir in sladkor. Morda bo marsikateremu podjetju kazalo da v zvezi z ustanovitvijo take zajednice stopi v stike s posameznim trgovcem, tako glede nabave blaga, kakor tudi glede vskladiščenja in oddaje določenih količin delavcem in nameščenic. Obratno z glavnicco za to poslovanje mora seveda dati na razpolago podjetje.

Zajednico vodi po uredbi posebna uprava, ki ji določi podjetje predsednika in kamor spada starešina delavskih zaupnikov; poleg teh pa morajo biti v upravi tudi po dva do štiri člani izmed delavcev in nameščenic, ki jih določi predsednik. Podjetja kjer že obstajajo potrošniške zajednice delavcev in nameščenic, niso zavezana ustanoviti potrošniško zajednice. Le če je znatno število delavcev in nameščenic izven zadrage, sme banska uprava odrediti, da se ustanovi potrošniška zajednica zaradi preskrbe delavcev in nameščenic, ki niso včlanjeni v zadrugi. Če pa so pri posameznih podjetjih delavska in nameščenstva konzuma društva, morajo leta svoje poslovanje spraviti v sklad s predpisi te uredbe.

Glavni namen uredbe je ta, da občinski uradi in gospodarska podjetja o pravem času preskrbe potrebne količine živil. Napačna bi bila politika sukcesivnega preskrbovanja teh potrebščin. More priti čas, ko bo potrebnih na trgu zmanjkalo. Zivila je treba pravočasno spraviti v stroko decentralizirana skladišča in tudi na domove občanov, odnosno delavcev in nameščenic. Za gospodarska podjetja je misel o preskrbi delavcev z zadostno količino živil zato laže izvedljiva, ker morejo podjetja živila dati na kredit in zneske odtegniti od delavskih zaslužkov. Občine bodo imele težave pri nabavi denarnih sredstev, kajti pošojila pri direktiji za prehrano ali drugod ne bodo takoj na razpolago ali pa ne bodo dosegljiva v zadostni višini. Marsikatero gospodarsko podjetje pa ima možnost, da v svojem delokrogu primerno finansira prehranbeno politiko. Mislimo, da spada k nalogam in dolžnostim banovinskega prehranbenega zavoda dolžnost, koordinirati prizadevanje občin in gospodarskih podjetij glede preskrbe prebivalstva. K osnovnim dolžnostim tega zavoda pa spada, preskrbeti vse sreze v banovinski pravočasno in z zadostno množino življajških potrebščin.

Prva seja posvetovalnega odbora za pospeševanje industrije in obrti pri trgovinskem ministrtvu

Večja upodneta je bila v veliki dvorani Industrijske zbornice v Beogradu prva seja posvetovalnega odbora za pospeševanje industrije in obrti pri trgovinskem ministrtvu. Seji je predsedoval trgovinski minister dr. Ivan Andres. Razen članov posvetovalnega odbora je bil na seji navzoč tudi pomočnik trgovinskega ministra dr. Sava Obradović.

Sejo je otvoril minister dr. Andres, ki je pri tej priliki dejal: Državni zavod za pospeševanje industrije in obrti je v 20 letih svojega obstoja podvzel številne akcije, ki so bile brez dvoma koristne. Njegova delovitost zlasti glede izbrave tako potrebne strokovnega osea ja bi se mogla razviti z večjim razmahom in poietom, če bi obstojal tesnejši stik med tistimi, ki so zavod vodili in zastopniki prizadetega gospodarstva. Ta nedostatek sem poskušal popraviti z odlokom o ustanovitvi posvetovalnega odbora za pospeševanje industrije in obrti, Zakon o državnem zavodu za pospeševanje industrije in obrti predvideva tak svetovadni odbor kot pomožni organ.

Po določbi pravilnika ima odbor nalogo: 1. da proučuje vprašanja, ki se nanašajo na pospeševanje industrije, obrti in delavnosti doma po hišah ter predlaga trgovinskemu ministrtvu primerne ukrepe za pospeševanje teh gospodarskih panog; 2. da stavlja predloge za organiziranje strokovnih obrtniških tečajev, državnih, samoupravnih in zasebnih; 3. da ocenjuje strokovne knjige in publikacije, namenjene izpopolnitvi in napredku industrije ter obrtništvu. Stalni stik med posvetovalnim odborom in uradniki, ki vodijo zavod, bo omogočil plodnejše delo te ustanove v bodoče in njeno prilagoditev resničnim potrebam naše industrije in obrti. Odbor je nato prešel na dnevni red. Ravnatelj državnega zavoda za pospeševanje industrije in obrti dr. Ljubica Olič je nato vodil sejo, ki se je nadaljevala tudi popoldne.

Gospodarske vesti

— Ustanovitev odseka za uravnavao kmetijsko gospodarstvo in prehrano pri banski upravi. Poleg že ustanovljenega banovinskega prehranjevalnega zavoda se z današnjim dnem ustanovi pri kmetijskem oddelku kraljevske banke uprave poseben odsek za kmetijsko gospodarstvo in prehrano, in sicer kot šesti odsek tega oddelka. Ministrstvo za kmetijstvo je namreč v sporazumu z ministrom za notranje posle izdalo na osnovi § 20. zakona o banski upravi dne 4. junarja 1940 rešitev, s katero se pri kmetijskem oddelku kraljevske banke uprave ustanovi ta poseben odsek za uravnavao kmetijsko gospodarstvo in prehrano. Glede na to rešitev in na osnovi § 1, 5. in 20. zakona o banski upravi je ban odredil, da začne novo ustanovljeni odsek posloovati s 15. novembrom. S tem dnem preidejo vsi posli dosedanjega referata za uravnavao kmetijsko gospodarstvo pri odseku za poljedelstvo in živinorejo, kakor tudi vsi posli nadzorstva nad ustanovami za organizacijo in pospeševanje kmetijstva v pristojnost novega odseka, medtem ko bo odsek za poljedelstvo in živinorejo vršil od tega dne posle pospeševanja poljedelstva in živinoreje izven strogo organiziranih celot.

— Nova dodelitev jedilnega olja za oddajo potrošnikom in sklepi glede bučnega olja. Iz Beograda poročajo, da je trgovinski minister odobril za november in december za oddajo 120 vagonov jedilnega olja za potrebe prebivalstva. Ob enem poročajo, da je bila tam konferenca interesentov glede razdelitve bučnega semena tvornicam olja v banovini Hrvatski in dravski banovini. Od skupne količine 253 vagonov bodo dobili predelovalci na Hrvatskem 33 odstotkov, predelovalci v Sloveniji pa 90,7 odstotkov. Presežki preko količine 253 vagonov pa se bodo razdelili po ključu, ki velja za razdelitev sončničnega semena. Na konferenci je bilo končno sklenjeno predlagati, naj se določi cena bučnemu olju v nadrobni prodaji na 25,30 dinarjev za liter (brez trošarine). Sklepi konference bodo predloženi trgovinskemu ministru v odobritev.

— Trgovinski register. Pri tv. Josip Pauer, Braslovce, je vpisana sprememba besedila firme v Pauer Josip, lastnik Maršič Riko (obratni predmet odslej: trgovina z vsem v prostem prometu dovoljenim blagom z deželnimi pridelki na debelo in drobno, s sadjem, hmeljem in zaklanimi svinjami ter izvovi). — Pri tvrdki Savinjska tovarna barv in lesnih izdelkov Alojz Goričar v Ljubli pri Mozirju s podružnico v Letušu sta izbrisana zaradi smrti družbenika Alojz Goričar in Franc Podbrežnik, vpisana pa je Fani Goričarjeva, tovarnarjeva vdova; družbo zastopa družbenik Fortunat Remše, tovarniški ravnatelj. — Pri tvrdki Lesna industrija »Vintgar« družbi z o. z. v Ljubljani je izbrisan poslovodja dr. Franc Spilner-Muys, vpisan pa poslovodja Jože Zupančič, učitelj iz Litije. — Tvrdka Spedičija »Eksport«, Erna Suša, je prenela sedež iz Ljubljane na Rakek. — Pri tvrdki »Triglava«, industrija perila in obleke J. Olup in sin v Ljubljani je vpisan izstop javnega družbenika Josipa Olupa

star, zaradi česar je prenehala javna trgovska družba in se besedilo firme odslej glasi »Triglava«, industrija perila in obleke Z. Olup. — Pri tvrdki »Zora« tvornici konfekcije, družbi z o. z. v Mariboru je vpisan kot poslovodja Ludvik Schreiber, tovarniški ravnatelj.

— Mrazost poslovne uvedbe kliringa s Rumunijo. Iz Beograda poročajo, da je došen z Rumunijo načelni sporazum, po katerem bodo ob koncu novembra pogajanja za sklenitev novega gospodarskega in plačilnega sporazuma med našo državo in Rumunijo. Verjetno je, da bomo pri tej priliki sklenili z Rumunijo zopet klirinski sporazum, ker je Rumunija stavila predlog, da nam dobavlja nafto proti kompenzaciji v blagu, medtem ko moramo sedaj nafto plačevati z devizami.

— Cena bakra na domačem trgu. Iz Beograda poročajo, da je z družbo bonških rudnikov dosežen sporazum glede prodajne cene za baker, ki je potreben na domačem trgu. Borska družba bo baker prodajala vsem domačim potrošnikom po enaki in stalni ceni.

Borze

14. novembra
Na zagrebški in beograjski borzi je prišlo danes do prometa v grških bonih in sicer v Zagrebu po 43 in v Beogradu po 42. Nadalje je Beograd zabeležil promet v grških bonih po 52.08. Tečaji na svobodnem trgu se nadalje ravna jo tečaju 55 din za dolar.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je bilo pri mlaci tendenci za Vojno škodo popravševanje po 445 (v Beogradu je bil zabeležen tečaj po 445.75 — 447). Do prometa je prišlo le v delnicah Trboveljske po 350 — 352.50.

DEVIZE

Ljubljana. Oficelni tečaj: London 175.15 — 178.35, New York 4425 — 4485, Curih 1028.64 — 1038.64. Tečaji na svobodnem trgu: London 216.61 — 219.81, New York 5490 — 5520, Curih 1271.10 — 1281.10. Curih. Beograd 10, Pariz 9.75, London 17.1250, New York 461, Milan 21.7750, Madrid 40, Berlin 172.50.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 445 den. 4% agrarne 55 den., 5% severne agrarne 52.50 — 53. 6% begluške 78 bl. 6% dalm. agrarne 71 bl. 6% šumske 71 bl. 7% stabiliz. 95 den., 7% invest. 98 den., 7% Seligman 100 den., 7% Blair 95.50 den., 8% Blair 100 den.; delnice: Narodna banka 6450 bl., PAB 192 den. Trboveljska 350 — 355 (350 — 352.50). Šečera na Vel. Bečkerek 675 den., Oceania 700 den.

Beograd. Vojna škoda 445.75 — 447. 4% agrarne 58 den., 4% severne agrarne 52.25 — 53 (52.50). 6% begluške 77 den., 7% dalm. agrarne 69.75 — 70.25, 6% šumske 69.25 — 70. 7% invest. 99.50 den., 7% Seligman 100.50 den., 7% Blair 94.75 — 94.50 (94.75), 8% Blair 100.50 — 101. Narodna banka 6500 den., PAB 192 den.

Blagovna tržišča

Chicago, 14. nov. Začetni tečaj: pšenica: za dec. 88.375, za maj 87.875, za julij 88.75; koruza: za dec. 63.25, za maj 64.50, za julij 64.75.

Novozadrska blagovna borza (14. t. m.) Tendenca nespremenjena. Pšenica: za pšenico veljajo odkupne cene po uredbi. Oves: baški, sremški 315 — 317. Rž: baška 332.50 — 335; ban. 330 — 332.50. Ječmen: baški in sremški 335 — 337.50; pomladni 412.50 — 417.50. Koruza: baška sušena par. Indija 268 — 270; par. Vršac 266 — 268. Moka: franko mlin v dunavski ban. brez skupnega davka in vrec: 600 620 — 640; kručna moka 358. Otrobi: franko mlin brez skupnega davka in vrec: 180 Fižol: baški in sremški beli brez vrec 427.50 — 432.50.

Odpusti delavstva v tovarni papirja pri Radečah

Radeče, 14. novembra. Tovarna papirja »Bratje Platinik« na Njivicah pri Radečah je začel odpuščati delavstvo. Tovarna, ki redno zaposi je okrog 180 delavcev, je zaradi racionalizacije svojega obrata odustila od sedaj 29 moč. Med delavstvom je nastal pop ah, če bo vodstvo še pristojeno zmanjšati število zaposlenih. Ni prijetno ostati brez zaslužka ravno v nastopajoči zimi in ob toliki draginji. Vendar pa skuša vodstvo tovarne pri odpuščanju ravnati čim bolj socialno in odpušča v prvi vrsti tiste, v katerih družini služi še kak drug član; tako: če sta uslužbena mož in žena, je enemu odpovedana služba. Prebivalstvo upa, da vodstvo tovarne ne bo pristojeno k nadaljnjim odpustom. S tem bi bile zlasti hudo prizadete siromašne okoliške vasi, kamor iz tovarne doteka edini zaslužek. — Kupna moč tukajšnje prebivalstva se bo porokazala v ponedeljek 19. t. m., ko bo v Radečah živinski in kramarski sejem.

Iz Kočevja

— Pevski koncert. V soboto večer bo pod okriljem Narodne čitalnice v Kočevju koncertni večer Akademskoga kvinteta iz Ljubljane. Na sporedu bodo narodne in umetne pesmi slovenske in drugih slovanskih narodov. Koncert bo v kinodvorani. Naj nihče ne manjka!

S tehniške srednje šole na univerzo Ali bodo diplome priznane izven banovine Hrvatske?

O vprašanju sprejema absolventov tehniških srednjih šol na domače tehniške fakultete je »Jutro« v tekočem šolskem letu prineslo že tri poučne članke. V slednjem z dne 1. VI. 1940 smo razbrali dopis ljubljanske Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, katera je prejela odgovor na svojo znano resolucijo o strokovnem šolstvu, da je ministrtvu trgovine in industrije o tem vprašanju predložil obširen referat in da so razen tega pri ministru prosvete in pri glavnem prosvetnem svetu napravljivi koraki v svrhu, da se to vprašanje čim prej reši v prilog absolvento tehniških srednjih šol. Slične članke so prinesli vsi ostali večji jugoslovanski dnevniki (»Politika«, »Novosti«). Zaključek članka se je glasil: Torej utegne vendar tudi mrtvi paragraf zakona o tehniških srednjih šolah po osmih letih končno priti do veljave. Upajmo, da še pred začetkom prihodnjega šolskega leta.

V vseh dnevnikih banovine Hrv

Po potresu — stanovanjska stiska

Usoda visokih hiš v rumunski prestolnici — Nesolidna gradnja se je strašno maščevala

Kakor poročajo iz Bukarešte, je 183 hiš rumunske prestolnice v nevarnosti, da se vsak čas zrušijo, 402 hiš pa bo nujno treba temeljito obnoviti, če naj ostanejo. Usodno je pri tem zlasti to, da so vse te hiše visoke zgradbe, takozvane bločne palače, visoke 6, 8, 10 in celo 12 nadstropij. Večina teh hiš je last trgovskih družb in zgradbe so nastale skoro vse

Velika moderna palača »Wilson« v Bukarešti

v zadnjih desetih letih. V nekaterih teh hiš so stanovanja štirih sob s pritlikinami, katerih zgradba je veljala povprečno milijon lejev.

Do l. 1930. so v Bukarešti gradili samo nizka poslopja. Rumunski generalni štab je namreč zastopal stališče, da bi bila visoka poslopja preveč izpostavljena napadom iz zraka. Upral se je visokim zgradbam, toda zaman. Ko je ameriška družba za telefonski promet vložila načrt za svojo

desetnadstropno palačo, se je dvignil val protestov. Nastal je celo spor med mestom in družbo ter rumunskim generalnim štabom. Ker pa je telefonska družba imela zaslombo na najvišjem mestu, so bili njeni načrti odobreni. Ta palača pa je imela k sreči dovolj močno jekleno konstrukcijo.

L. 1932. je rumunski generalni štab sprejeli svoje naziranje glede visokih zgradb. Zahteval je

čim več visokih poslopij z utemeljitvijo, da se bo mesto v primeru letalskih napadov lažje branilo proti letalom. Tako je napočila za Bukarešto doba »nebotičnikov«. Ljudje so pobrali iz bank

ves denar in so ga investirali v zgradbo. Vse parcele so bile prodane za drag denar. Ponekod so se zložile po večje skupine posameznikov, tako n. pr. celo 40 do 60 ljudi ter so svoje prihranke vtaknili v palače.

Železarna v Rešicah je kmalu stopila na plan s posebnim poslovnim načrtom. Spravila je na dan proračun, po katerem je bil nebotičnik iz jekla

cenejši od betonske zgradbe istega obsega. Železarna je bila takrat še brez dela in je iskala naročil. Posledica tega je bila, da so ljudje začeli z vso naglico graditi palače s 6, 8, 10 in tudi 12 nadstropji. Ker pa se navzlic temu ni porabilo več stavbnega železa kakor prej, je železarna v Rešicah poverila nekaj svojim inženirjem s študijem tega problema. Izkazalo se je, da se pri gradnji novih nebotičnikov

porabi mnogo manj železa

kakor zahtevajo stavbni predpisi za visoke zgradbe. A ne samo manj železa se je porabilo, temveč tudi mnogo manj cementa. To so bile torej, kratko povedano, nesolidno zidane hiše. L. 1934 je v zvezi s temi ugotovitvami izjavil neki ravnatelj železarne v Rešicah: »Bog nas varuj potresa! Če se bo zemlja začela treseti, se bodo vse bločne zgradbe v Bukarešti spremenile v razvaline...« Kako pravilna je bila njegova domneva, izhaja iz poročil, ki so do sedaj o usodi večjih poslopj na razpolago. 183 hiš se je podrlo, 402 bo treba

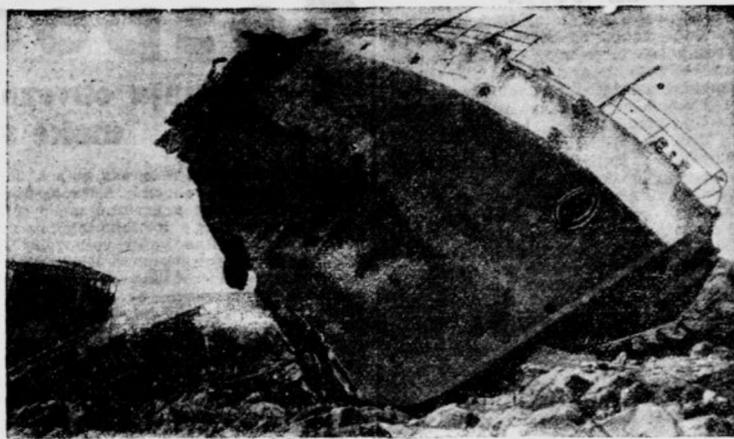
iz temeljev popraviti.

Večino teh poslopj pa bo treba popolnoma odstraniti, kajti obnovitev železobetonskih hiš je nemogoča. In kar je glavno: v Bukarešti danes nimajo sredstev, da bi nanovo pozidali sto novih visokih hiš... Milijarde, ki bi bile potrebne v ta namen, niso več na razpolago in tako je treba računati, da bo v rumunski prestolnici kmalu nastala velika stanovanjska stiska.

Samomor rumunskega novinarja

Rumunski židovski novinar Elumenfeld, ki je pisal v rumunske liste pod imenom Scrutator ter je bil pod prejšnjimi režimi nekakšen oblikovalec javnega mnenja, je izvršil samomor v nekem sanatoriju blizu Bukarešte.

Tačno končujoče ladje

Petrolejska ladja, ki je zadla v megli in viharju ter je obležala na čerih nekje ob britonski obali

Molotov pomeni kladivar

iz življenja sovjetskega komisarja Molotova-Skrjabinina

Predsednik sveta ljudskih komisarjev v Moskvi Molotov se piše s svojim pravim imenom Vjačeslav Mihajlovič Skrijabin. Molotov je samo revolucionarno ime, ki si ga je bil privzel Skrijabin na podoben način kakor Stalin in pomeni nedobesedno »kladivar«.

Molotov je danes star komaj 50 let in je prvotno študiral v Leningradu nacionalno ekonomijo. Obvlada francoski in nemški jezik popolnoma. S Stalinom je prišel Molotov prvič v stik l. 1912 v ured-

ništvu tedanje »Pravde«. Sledila je svetovna vojna in oktobrska revolucija, po kateri se je vrnil Molotov iz Sibirije, kamor so ga bili pregnali. Stalin mu je kmalu dodelil važno vlogo. Zdaj deluje Molotov že sedemnajst let nepretrgoma ob Stalinovi strani. Svoje delovne prostore ima v Kremlju naravnost poleg Stalinove sobe. Molotov je v Rusiji zelo popularen. Po njem se imenujejo nekatera mesta in še več vaških naselbin, pa tudi ladje, železniške proge in razna industrijska podjetja.

Ekscentrični nebesni potnik

Merkur med zemljo in soncem

Te dni v ranih jutranjih urah je potoval planet Merkur na svoji vesmirski poti pred soncem. Pojav je bil viden samo v Severni in Južni Ameriki ter vzhodni Aziji. Evropeci ga niso bili deležni, ker je ob uri srečanja bila pri nas trda tema.

Upravnik zvezdarne v Washingtonu J. F. Hellweg je ob tej priliki pozval vse astronome sveta, pa tudi amatere, ki zasledujejo nebesne pojave, naj opazujejo srečanje in naj mu poročajo morebitne posebnosti. Merkur namreč potuje med zemljo in soncem samo desetkrat v sto letih. V sedanjem stoletju se je zgodilo to že devet-

krat. Prihodnjic se bo pojavil na enakem potovanju šele l. 1953.

Pot Merkurja med zemljo in soncem daje astronomom priliko, da kontrolirajo njegovo kretanje v bližini sonca. Temu pojavu pripisujejo poseben pomen zaradi tega, ker še ni popolnoma izgrajena teorija sončnega sistema. Merkur je v nekem pogledu »ekscentričen« nebesni potnik. Njegova pot je dala enega glavnih vzrokov za Einsteinovo teorijo o relativnosti. Einstein je namreč izračunal, da se potovanje Merkurja znatno razlikuje od Newtonove formule. Dosedanja opazovanja so baže potrdila Einsteinovo trditve, če bi se pa zdaj pokazalo kaj nasprotnega, bi bilo treba začeti obravnavati kozmološki problem popolnoma iznova, pravi profesor Hellweg.

Med razvalinami

2 do 3 tisoč človeških žrtev — Položaj v petrolejskem ozemlju

Exchange poroča iz Bukarešte preko Rima, da je še vedno težko napraviti si objektivno sliko potresnega razdejanja na rumunskem ozemlju. Prometna sredstva so pretrgana, telefon je prekinjen. Po zapuhih informacijah je skoro gotovo, da znaša število žrtev 2 do 3000.

V področju petrolejskih vrelcev je baje škoda mnogo večja kakor se piše. Več ravnarjev je docela uničenih, v drugih so morali ustaviti obratovanje. Iz Ploestija in Campine poročajo očividci, da vlada v obeh mestih nepopisna beda. Ponekod je mogoče potovati iz kraja v kraj samo peš in to na velike daljave. Ponekod so nastale razpoke v zemlji in bruha iz njih topla voda. Oblasti imajo seveda mnogo dela z osiromašenimi ljudmi in še niso prišle do tega, da bi dale analizirati tekočino, ki bruha iz zemlje. V Ploestiju je nad 40 odstotkov hiš porušenih, Buzau pa je ves v razvalinah. V Galcu se je sesul največji hotel in pet večjih poslopj. Izpod razvalin so potegnili 74 mrtvih in 300 hudo ranjenih.

Direktor bukareštanske Standard Oil podružnice je izjavil, da je morala družba zapreti svojo čistilnico petroleja za deset dni, ker so popokale mnoge cevi ter je bilo tudi poslopje na več mestih poškodovano. Neki visoki činitelj rumunske vlade je priznal, da je izbruhnil večji požar v nekem petrolejskem kraju. Pogasili so ga poseben oddelki nemške vojske. Kakor javljajo nadalje iz istega vira, so potresni sunki bolj poškodovali naprave za pridobivanje petroleja kakor petrolejske vrelce same. Petro-

lejski vrelci v Tsintei so utrpeli največjo škodo, ker se nahajajo v globini 3500 m. Toda vrtnali stroji se ne bodo dali tako hitro popraviti, ker so naprave za pridobivanje petroleja ameriškega izvora in bo trajalo precej časa, preden bo mogoče potrebne dobave realizirati. Bajne ni na razpolago v Rumuniji nobenih nadomestnih delov za pokvarjene stroje.

Iz področja rumunskih petrolejskih vrelcev

Pogled na petrolejske vrelce v Morenigju

Če še ne veš, zdaj izveš:

- da bodo posmrtni ostanki Nevillea Chamberlaina pokopani v Hampshreju;
- da pade vsako leto na zemljo 511 milijonov litrov vode;
- da ima Črno morje samo en otok;
- da so v Berlinu osnovali šolo za nevesta, kamor imajo pristop dekleta od 15. do 38. leta;
- da so Zedinjene države stare samo 152 let. V tem času so Američani volili 38 krat in so izvolili 32 prezidentov;
- da bodo ameriške vojne ladje in »leteče trdnjave« spremljale prevoze ameriških državljancev v Evropo;
- da so iz nemške prestolnice odposlali že 700.000 otrok na deželo in da bo število evakuiranih Berlinčanov kmalu doseglo milijon ljudi.

LEPA ZAROTNICA

Detektivski roman

»Krasno igra, kaj ne?« Dafna je vedela, katerega igralca misli, in tiho zamrmrala nekaj v odgovor, ne da bi odrgala oči od igre. »Tvoje oče ne gleda nič manj napeto kakor ti,« je Karolina nadaljevala. »Govorila sem z njim,« je rekla Dafna. »O čem? Menda ne o Patu?« »Seveda, o čem pa?« »In kaj je rekel?« »Nič, dejal je, da se morajo prej biseri najti. Groza! si še vedno domišljuje, da jih je Pat ukradel.«

»To je nesmiselno,« je rekla Karolina. V njenem glasu je bilo nekaj takega, da je Dafna vendarle odrgala oči od kriketne igre in jo pogledala.

»Saj je tudi res nesmiselno,« je dejala, »a zakaj praviš tako?«

Karolina ni precej odgovorila, temveč je pomislila, ali naj ji pove vse kar ve. Toda domneve in mnenja so brez vrednosti, kadar je treba dokazov. Tega kakopak ni vedela, da so se bile danes že pri dveh drugih priložnostih oglasile do malega iste besede.

»Obdolževati Pata je nesmiselno,« je dejala, »zato, ker vem, kdo je bil.«

To pot jo je Dafna široko in začudeno pogledala. Srce jo je sililo, da je opazovala Pata, in ves čas se ji je zdelo, da je varen, dokler ga ne spusti iz pred oči, in da mu bo gotovo izpodletelo, če neha paziti nanj. Zdaj pa se je vendar povsem obrnila h Karolini, zakaj niti kriketna igra ni bila tako važna kakor njena trditve.

»Praviš, da veš, kdo je ukradel biserno ogrlico?« je nejeverno ponovila. »Zakaj potem nisi že davno povedala? Zakaj nisi opozorila gospoda Blacka? Kdo je bil?«

»Mislim, da vem,« je rekla Karolina s tihim glasom; »sama pri sebi sem skoraj prepričana, a kakšen smisel ima navajanje imena, če ne moreš ničesar dokazati? Potem bi bila prav tako zlobna kakor groza. Najprej moram z gotovostjo vedeti, kje je skrita ogrlica.«

»Ali ti lahko pomagam? Vse bi vzela nase, da dokazem Patovo nedolžnost.«

Dafna je bila razburjena in napeta; niti za trenutek ni dvomila, da je v Karolini trditvi nekaj resnice. Njena stara sošolka je bila zmerom voditeljica malega krožka in zmerom se je človek lahko zanesel na njeno besedo.

Karolina sama je ostala čudno mirna. »Dokazati moram Patovo nedolžnost, prav tako pa tudi svoje,« je dejala.

»Tvojo lastno?« je zavzeto vprašala Dafna. »Tebo pač ne more nihče sumničiti.«

»Pa me vendar,« je rekla Karolina. »Le spomni se, da sem bila v sobi gospe Neilsonove. Gospod

Grey je opazil, kako sem stopila iz nje, in je zdaj trdno prepričan, da sem ukradla bisere.«

»Tega vendar ne more misliti! Odkod imaš to?«

»Spoznala sem po načinu, kako me je gledal takrat in kako me gleda ves čas od tistih dob. Zdaj se me skrbno ogiblje. Človeku ni treba biti jasnovidec, da to ugame.«

»Vsi smo nezaupljivo opazovali drug drugega,« je rekla Dafna. »Toda povej mi rajši, koga imaš na sumu.«

Karolina je malce počakala, nato se je sklonila k nji in ji šepnila na uho: »Billa Masona!«

»Billa Masona! Na tega vobče še nisem pomislila. Kaj veš o njem?«

»Morda je res samo ženska domneva,« je odgovorila Karolina. »Očitajo nam, da rade napačno sklepamo, kakor hitro gre za ljudi, ki jih ne moremo trpeti. Mislim pa, da je moja domneva vendarle nekoliko bolj osnovana. Tistega nesrečnega večera smo imeli vsi preveč opravka s samimi seboj, da bi se bili utegnili mementi za vsakega posameznika. Kakor sem ti že povedala, se mi je bila utrgala podveza. Stopila sem torej v najbližjo sobo, da vidim, kaj se je utrgalo, nato pa hitro stekla v svojo lastno po drugo podvezo. Bill Mason ima sosednjo sobo. Ko sem šla mimo, je pravkar stopil iz nje in za spoznanje osupnil, ko me je zagledal. Kaj je neki delal v svoji sobi?«

»Torej misliš,« je razburjeno rekla Dafna, »da je skrnil ogrlico pri sebi?«

»Trdno sem prepričana. Seveda to še nič ne dokazuje, kajti vzrokov, ki bi ga bili utegnili

pripraviti, da je šel v svojo sobo, je na stotine; prav lahko da se mu je utrgala naramnica, kakor se je meni podveza, a čudno se mi zdi, zakaj me je tako pogledal, ko sem ga srečala. Z vso gotovostjo sodim, da je tisti, kdor je ukradel ogrlico, najprej skrnil svoj plen in se nato vrnil k skupni zabavi, kakor da se ni nič zgodilo.«

»Tudi detektiv tako misli.«

»Ker je vedel, da se mu ne more nič zgoditi, je Bill Mason takoj nato predložil, naj nas vse preiščejo.«

»Nemara imaš prav,« je rekla Dafna, »a kako moremo to dokazati?«

»Opazila sem pa še nekaj drugega. Izza tiste tatvine zaklepa zvečer svoja vrata, česar prej ni delal.«

»Odkod veš?«

»Ne misli, da sem izkušala iti k njemu,« je rekla Karolina. »Prvi večer mi je sicer hotel ponuditi nekaj boljšega kakor zgolj sosedstvo, potlej pa ne več, ker sem ga poslala po pelin. Vem zato, ker slišim, kadar obrača ključ. Zakaj se je jel mahoma zaklepati, zakaj ne pušča niti vrat na balkon odprtih, zakaj tako skrbno spušča zavese? Ker mora pogledati, ali leži njegov plen še varno v skrivališču.«

»A gospod Blake je vendar tudi to sobo preiskal.«

»Seveda, gospod Blake je preiskal vse sobe, toda nekje mora ogrlica vendarle biti. Menda je Bill Mason našel zanjo posebno varno skrivališče, ki ga detektiv še ni izsledil.«

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

A NEKDOTA

Jurist Heinrich Zöpfl je pripadal heidelberškemu vseučilišču skoraj petdeset let. Ko ga je nekoč neki bivši njegov slušatelj pozdravil: »Gospod dvorni svetnik, saj vi se niste sploh nič spremenili!« — je odgovoril obilni gospod: »Jaz in heidelberški sod ostaneva, dragi gospod, vedno tisto, kar sva bila!«

VSAK DAN ENA

»Bil sem pri zdravniku zaradi slne pozabljivosti, ki me v zadnjem času moti.«
»In kaj ti je povedal?«
»Zahteval je denar za ordinacijo vnaprej...«
(»Buen Humor«)

Predsednik vlade o potrebi načrtnega gospodarstva

Konferenca tajnikov vseh naših gospodarskih zbornic

V dvorani Prizada v Beogradu je bil v tork sestanek tajnikov gospodarskih zbornic iz vse države. Pobudo zanj je dal predsednik vlade Dragiša Cvetković na osnovi želje, izražene na nedavnem sestanku g. Cvetkovića z beograjskimi gospodarstveniki, o čemer smo že takrat poročali. Na torkovem sestanku so bili poleg predsednika vlade še trgovinski minister dr. Andres, minister dr. Mihajlo Konstantinović, pomočnik ministra trgovine in industrije dr. Sava Obradović, načelnik industrijsko-obrtniškega oddelka v tem ministru dr. Misić in ravnatelj Prizada dr. Tot.

Sestanek je otvoril predsednik vlade Dragiša Cvetković z enournim govorom, v katerem je najprej omenjal svoja dva dosedanja sestanka z beograjskimi gospodarstveniki ter očrtal namen in pomen sedanjega sestanka s tajniki gospodarskih zbornic iz vse države. Poudaril je, da od tega sestanka mnogo pričakuje. V današnjih težkih razmerah je vlada kakor tudi gospodarstvenikom vsekar mnogo na tem, da naša država pride iz gospodarskih težav s čim manjšimi žrtvami. Za glavna tri vprašanja, ki naj se na sestanku o njih razpravljajo, je označil porast cen, preskrbo z življenjskimi potrebščinami ter dosežanje proti draginski uredbi. Nato je med drugim nadaljeval:

»Porast cen prestavlja nenormalen pojav in je zato privedel do gotovih motenj. Vsi ne morejo enako gledati na ta pojav. Nasprotno so si interesi proizvajalcev in interesov konzumentov. Dolžnost vlade je, da te izredne prilike uredi. Zaradi tega je vlada začela z določanjem cen gotovih vrst blaga.

V zvezi s porastom cen se je pojavilo vprašanje preskrbe z življenjskimi potrebščinami, pri čemer so nastale zmede tudi

zaradi mednarodnih prilik. Računati moramo a tem, kar imamo. Mnogi mislijo, da se moremo zagraditi s kitajskim zidom in živeti popolnoma ločeno ne glede na prilike, ki vladajo v Evropi. Toda to ni mogoče. Evropa je tudi v normalnih časih uvažala pšenico. V današnjih prilikah pa se pojavlja še zmanjšanje proizvodnje in Evropi sami, prvič zaradi vojne, drugič zaradi okupacij in tretjič zaradi mobilizacije.

Do kopičenja rezerv prihaja zaradi vladajoče pshoze, ki igra najpomembnejšo vlogo in je prinesla velike motnje v naše gospodarsko življenje. Mi moramo vsi skupaj, Srbi, Hrvati in Slovenci, voditi z enega mesta in po istih načelih celokupno naše gospodarsko življenje. Organizirati moramo ustanovo ali odrediti osebo, ki bo na vsa gospodarska vprašanja gledala samo z enega stališča, s stališča splošnih interesov. V teh težkih časih mora biti končni cilj gospodarstvenikov in vlade, da se omogočijo boljše življenje in boljše odnose proizvajalci in konzumenti. Vlada je pripravljena na vse koncesije, da se zblizajo njeni pogledi s pogledi predstavnikov gospodarstva.

Na koncu je predsednik vlade opozoril prisotne, kakšen je bil položaj pri nas od začetka vojne do danes in kaj vse smotnosti, da smo ohranili največje interese države. Konferenca se je nadaljevala pod predsedstvom trgovskega ministra dr. Andresa. Razvila se je debata, v katero so posegali vsi navzoči tajniki ter ministri dr. Andres in dr. Konstantinović. Minister Andres je sporočil, da smatra ta sestanek za predkonferenco plenarne seje, ki bo kmalu v Beogradu in ki se je bodo udeležili poleg tajnikov tudi predsedniki in podpredsedniki vseh gospodarskih zbornic v državi.

BELEŽKE

Berlinske zdravice

Beograjska »Politika« objavlja pod naslovom »V zdravici na hotelu Kaiserhof ni bilo ničesar objavljenega« sledeče poročilo svojega berlinskega dopisnika Milana Radulovića:

»Ob priliki sinočnega sprejema v hotelu »Kaiserhof« so bile izmenjane tako od nemške, kakor od ruske strani prisrčne zdravice. O njihovi vsebini ni bilo do danes mogoče ničesar podrobneje izvečati. Iz zadržanja nemškega tiska, ki močito prehaja preko vsebine obeh zdravic, je lahko zaslužiteljno željo, da se o tej stvari za sedaj nič ne razpravlja. O obeh zdravicah so nemška uradna mesta strogo rezervirana. Pravijo samo to, da sta ob tej priliki oba državnik (Molotov in Ribentropf Op. ur.) izmenjala nekoliko pozdravnih besed. Na istem mestu pa so opozarjali z očitnim nezadovoljstvom na dejstvo, da so nekateri inozemski listi kljub temu objavili dozdnevno vsebino sinočnih zdravic. Nemški uradni krogi poertavajo, da so vsa ta poročila neresnična. Končno nam je bilo na merodajnem mestu rečeno, da je bil sinočni večer v hotelu Kaiserhof resnično prijeten večer.«

Zahvala

sovjetskega poslanstva

Poslanstvo Sovjetske unije je zaprosilo Agencijo Avalo za naslednje objavo: Pooblaščen zastopstvo Zveze sovjetskih socialističnih republik v Jugoslaviji nima možnosti, da bi posamič odgovorilo na množične čestitke in pozdrave, ki jih je prejelo v zvezi s 23letnico SSSR, in zato s tem izraža zahvalo vsem osebam in organizacijam, od katerih je prejelo pozdrave.

Načrt za finančno sanacijo hrvatskih mest

V Zagrebu se je začela konferenca predstavnikov hrvatskih avtonomnih mest in njihovih finančnih strokovnjakov. Konferenca bo trajala tri dni. Glavni predmet razprav bo sanacija hrvatskih mestnih občin, katerih finančni položaj je ponekod kar obupen. Finančni strokovnjaki mestnih občin so izdelali zato načrt banovinske uredbe o finančni sanaciji mestnih občin. Hrvatske mestne občine dolgujejo raznim denarnim zavodom nad 439 milijonov din. Ta dolg stalno narašča in se je samo Zagreb letos zadolžil za novih 60 milijonov. Načrt uredbe o sanaciji mestnih financ predvideva nove dohodke v obliki obnove kuluka, obdavčenja novih zgradb, doklad na uslužbenih davek itd. Predvideva pa tudi oprostitve vseh mestnih podjetij od plačevanja državnih davkov, taks, trošarin, carine in ostalih dajatev.

Iz Kulturbunda

Vodstvo Kulturbunda v naši državi je odredilo po naročilu svojega voditelja dr. Janka zbiranje nemških narodnih pesni in melodij za arhiv narodnih pesni Nemcev v Jugoslaviji. V ta namen je bil ustanovljen pri Kulturbundu poseben odtsek, ki bo zbiral vse nemške narodne pesmi, kakor tudi melodije za nemške narodne ples v Jugoslaviji.

Priljubljen je dalje ustanovitev posebne skupine nemških inženjerjev, arhitektov, tehnikov in stavbenikov v okviru Kulturbunda. Ustanovna skupščina te nove strokovne skupine Kulturbunda bo 24. novembra.

Bolgarija in sedanji čas

V sofijskem vladnem organu »Dnes« je te dni izšel uvodnik o bolgarskih nalogah v sedanjem času. Po uvodniku posnemamo nekaj misli:

»Sedanji čas je zgodovinskega pomena in iz dogodkov, ki bodo ne le zapustili posledice teritorialnega in političnega značaja, temveč bodo vtisnili tudi svojo socialno pečat, bo izšla nova bodočnost Evrope. Sedanji trenutki so trenutki rušenja, toda tudi že obnove. Iz teh pretresov zgodovinskega značaja bodo izšli samo oni narodi, pri katerih se bo politična misel — v polni zavesti svojih nalog do naroda in države — osredotočila okoli velikih dnevnih vprašanj. Na naše veliko veselje je glede vseh velikih vprašanj že dosežen spo-

razum v najširših narodnih vrstah, kar je v sedanjih prilikah prav gotovo ugodna osnova za politično obnovo. Sedanja doba je zgodovinska in bo zato imela zgodovinske posledice. Prav zaradi tega so seveda naloge naše javnosti velike in odgovornosti zelo težke, pa je treba z njimi računati, da bi bil tako bolgarski narod v svoji celoti združen okoli svojega kraja in da bi mogel hoditi po poti svojega zgodovinskega razvoja in napredka.«

Ruski diplomat o odnošajih z Italijo

Rimski poročevalec sofijski »Zora« je imel te dni priliko, da se je razgovorjal z ruskim veleposlanikom v Rimu Gorelkinom, ki se je v svoji izjavi med drugim dotaknil tudi vprašanja odnošajev med Rusijo in velesilama os. Glede odnošajev med Rusijo in Italijo je dejal, da se je našla osnova za še tesnejše gospodarske in politično sodelovanje. Glede odnošajev z Nemčijo pa je pripomnil da ponovno posrečeno osnovo za nadaljevanje prijateljskega razvoja na gospodarskem in političnem področju. Glede Balkana je nato izjavil, da pomeni slej ko prej to področje prostor posebnega zanimanja Sovjetske unije. Še posebej je pripomnil, da je srecen, ko lahko poudari da Sovjetska unija s posebnim zanimanjem in v vsemi simpatijami spremlja narodne želje in stremiljaja bolgarskega naroda ter da so tudi odnošaji med Rusijo in Bolgarijo postavljeni na srečno osnovo.

Bolgarska sodba o ruski politiki

Znani bolgarski publicist, vseučiliški profesor Genov je objavil te dni v sofijski »Zori« članek o ruski politiki. Članek pravi med drugim:

»Države trikota Berlin - Rim - Tokio ne žele od sovjetov drugega kakor dobro sosedstvo in nenapadalni pakt. To so obveze, ki ne pomenijo nobenega tveganja ter ne zahtevajo nobene skupne akcije. One samo poudarjajo korektnost in lojalnost v medsebojnih odnošajih.

Države angleško - ameriške bloka in Turčija pa zahtevajo od Rusije mnogo več. One žele skleniti z njo pogodbo o medsebojni pomoči, naperjeno proti državam trikota. To pomeni, da bi Rusija morala prevzeti nase obveze skupne akcije za obrambo Anglije, Amerike in Turčije. Obveznosti takšne vrste se prevzemajo le, ako obstoji popolna vzajemnost med interesi držav. Odgovornost je namreč zelo velika. Angleška politika na celini ne more uspeti, razen ako ima na svoji strani mogočno kontinentalno državo; zato seveda išče

Nemška uprava v zasedeni Franciji

Nemški tisti objavljajo izjavo šefa štaba nemške civilne uprave v zasedeni Franciji dr. Schmidta, notranje in gospodarskega ministra Württemberške o nemški upravi v Franciji. Iz izjave posnemamo naslednje podatke:

Težave nemške uprave v Franciji si je mogoče predstavljati, ako se upošteva, da gre za ozemlje 340.000 kv. km, na katerem živi blizu 24 milijonov duš. Na celu osrednjega organa vojaške uprave nad tem ozemljem je general Stülpnagel. Ta osrednji organ pa je razdeljen na dva odtoka: generalni štab vojaškega poveljstva ter generalni štab civilne uprave. Prvem načeljuje Stülpnagel, drugemu pa dr. Schmidt.

Glede civilne uprave je dr. Schmidt poudaril, da mora v prvi vrsti upoštevati vojaške interese in interese nadaljevanja vojne. Zato so vsi civilni ukrepi še vedno podrejeni tem nujnim potrebam vojaškega značaja. Osrednjemu organu nemške vojaške in civilne uprave so neposredno razen Pariza podrejene še štiri okrožja. Pod njihovim vodstvom teh organov pa delujejo na lico mesta še lokalni štabi, katerih coskim departmajem Najnižje upravne odinice pa so srezji (arrondissementi), ki so

Havajsko otočje postane del Zedinjenih držav

Iz Honolulu, prestolnice Havajske republike, poročajo, da se je prebivalstvo tega otočja izreklo z ljudskim glasovanjem za vključitev Havajske republike kot zvezne države v sistem Zedinjenih držav Severne Amerike. Za vključitev v Zedinjene države se je izmed 80.000 volilnih upravičencev izreklo 40.000, proti pa okoli 20.000. Ker se je tako večina glasujoč b izrekla za vključitev v sistem Zedinjenih držav, bo havajski parlament še te dni odposlalo za devno pismeno vlogo na kongres v Washingtonu. Havajsko otočje je formalno samostojna republika, ki pa je bilo že doslej pod varstvom Zedinjenih držav.

Američanom se iz Azije ne mudi domov

Nemška agencija »Europa Press« javlja iz Sanghaja: Ameriški parnik »Monterey«, določen, da prepelje v domovino ameriške državljane iz krajev Daljnega vzhoda, je v nedeljo zapustil sanghajsko pristanišče ter je krenil v smer proti Avstraliji. Zdi se, da se ameriški evakuirancem ne mudi domov, kajti na Japonskem je stopilo na parnik izmed nekoliko tisoč Američanov le 58, v Sanghaju pa komaj tristo. Tristo drugih Američanov, ki so imeli že kupljene vozne listke, je odpovedalo potovanja. Ladja je bila pripravljena za 700 oseb in si v ta namen preskrbela preko 300 dodatnih ležišč, vozi pa sedaj komaj kakih 500 potnikov. Med temi je še okrog 150 izletnikov, ki so se poslužili vožnje samo za zabavo. Iz tega se sklepa da Američani še ne mislijo na kake resnejše zapletiljave na Daljnem vzhodu.

Indirektna žrtev bitoljskih bomb

Pakrac, 14. nov. o. Stojko Sudar iz Pakraca je študiral v bogostovu v Bitolji. Ker je nanj zelo hudo učinkovalo bombardiranje Bitolja, so ga starši pozvali domov. Potoval je z brzim vlakom v družbi neke znanke. Ker bi moral v Banovi Jarugi prestopiti na drugi vlak, s katerim bi se odpeljal dalje do Pakraca, je stopil k vratom vagona, ki pa so se na nekem ovinku odprla ter je padel zato na progo. Pri tem si je razbil glavo ter so ga hudo ranjenega prepeljali v bolnišnico, kjer pa je kmalu umrl. V trenutku ko je na ovinku izgubil ravnotežje, bi skoro padla iz vlaka tudi njegova znanca, če je ne bi zadržal neki železničar.

Namizni tenis na Jesenicah

Na Jesenicah smo zabeležili pomemben sportni dogodek. Sokolsko društvo Jesenice je izvedlo velik društveni table-teniški turnir za prvenstvo in za krasni pokal, kakor tudi za lep prehodni bronast kip. Vodji turnirja se je prijavilo nad 30 tekmovalcev. Igrali so po sistemu na ločke. Čez teden igrani seti so pokazali, da se bo borba vršila v glavnem med 7 igralci, od katerih so se plasirali končno v finale Završnik, Sušnik, Antonič, Božič, Jeram.

Seti v finalu so bili živahno in ostro igrani tako, da je bilo pravno užitek gledati posamezne pare. Nasprotniki so bili med seboj skoro izenačeni. Prvak je postal Završnik Miroslav, ki je ostal sploh neporažen. V krasen prehodni pokal, dar Sokola Jesenice. Drugi je bil Jeram Zvonimir, ki je dobil v prehodno last lep bronasti kip. Sle dihli so 3. Božič Franc, 4. Sušnik Vlado in 5. Antonič Albert. Vsi finalisti so dobili lepe spominske diplome.

Presenečenje je izzval mladi talentirani Sušnik, ki je delal dosti preglavice že starejšim, rutiniranim igralcem. S svojo lepo in koristno igro bi zaslužil skoro še boljše mesto. Ostali štirje »jeseniški kanonci« so imeli priliko igrati tudi že na večjih turnirjih v Ljubljani, v Celju in drugod.

stikov z Rusijo. Sovjetski Rusiji pa je ljubša od takšnih obveznosti njena »čudovita osamljenost«, kakor ponekod označuje njen sedanji položaj. Sovjetska Rusija se želi izogniti vojni ter zato noče prevzeti nobene obveznosti o vojaški pomoči, kakor to želi Anglija in Turčija. Moskvska politika dopušča samo obveze, ki ne grede preko prijateljskih in nenapadnih določb. Samo to žele Nemčija, Italija in Japonska. Zaradi tega je svetovno ljubša zveza s temi državami ter se izogibljuje širšim obvezam, kakor jih hočeita Anglija in Turčija. Stalin in Molotov sta ponovno poudarila da sovjetska Rusija ne bo hodila za druge po ko stanj v žerjavice. To pomeni, da ne bo podpisala skupne obrambne pogodbe, ki bi jo zapletla v nevarne vojne k se jim hoče iz notranjih in zunanjih razlogov izogniti. Vse kaže, da ne želi postati slepo orodje nikogar, kakor je Rusija bila pogosto v preteklosti.

območje odgovarja nekako prejšnjim franc. vodstvom lokalnih poveljnikov. Civilna uprava razpolaga v celoti z okoli 1000 osebami, kar je v sorazmerju z delom majhen štab ljudi. So pa to v glavnem elitni uradniki, ki se temeljito poznajo na upravno delo.

V skladu s pogoji premirja pa seveda v načelu tudi francoska uprava nadaljuje s svojim delom. Nemška uprava je v glavnem omejena le na ono delo, pri katerem je treba v prvi vrsti upoštevati nemške interese. Zato se omejuje predvsem na nadzorstvo francoske uprave. Razen tega je vichyjska vlada poslala v Pariz glede področij delovanja poedinih ministrstev svoje delegate, ki so v stalnem stiku z odgovarjajočimi nemškimi funkcionarji. Francoska sodišča poslujejo v okrožjih kakor poprej. Le vprašanja, ki so povezana z nemškimi interesi ali ki se tičejo nemških državljanov, spadajo v pristojnost nemških vojaških sodišč. Obične uprave, policijska služba ter javna prometna služba, kakor železnice, pošta, telegraf itd. so še nadalje v rokah francoskih oblasti, seveda pa tudi pod nemško kontrolo.

Episkopsko bojišče

Švicarski list o pomenu italijanskih operacij

Paul Gentzton, italijanski poročevalec švicarskega lista »Gazette de Lausanne«, ki je znan tudi kot poročevalec francoskega polslužbenega organa »Temps«, podaja naslednji pregled strateškega pomena sedanjih italijansko-grških operacij v Epiru:

Iz Albanije kot izhodišča so italijanske čete v smeri proti jugu vkorakale najprej v Epir. Ta predel, ki tvori severozapadno mejno pokrajino Grčije, je trenutno glavno prizorišče italijansko-grških bojev. Preden bi se namreč vrgli v smeri proti Tesaliji ali Makedoniji, si morajo Italijani zagotoviti posest Epira, drugače bi moglo biti njihovo izhodišče, Albanija, ogroženo po grških četah z južne strani. Zato je naravno ako je začetni napor italijanskih čet obrnjen predvsem v smeri proti Janini.

Plastike Epra je zelo razgibana. Neurejene vodne struge ga drobe v osamjene sektorje, ki so le težko dostopni. Iz tega izvira prometne težave v notranjosti ter težave stikov z zunanjim svetom. S taktičnega vidika je to ozemlje strnjena veriga gorovij, kotlin ter dolin s prečnimi orehodi, kar seveda prestavlja velike ovire za napadalca, medtem ko istočasno olajšuje akcijo branilca. Pokrajina je le malo obljudena komaj 30 ljudi na kvadratni kilometer. Mak je tudi rodovitnih predelov, zelo malo cest in nobene železnice. Skratka, dežela je ostala takšna, kakršna je bila v daljni preteklosti: poljedelska in pastirska. Najbolj obljudeno središče je Janina, ki šteje 25.000 prebivalcev, ki so po rodu Grki, Albanci, Slovani in Židje. Mesto se dvigne na zapadni obeh jezera, ki je tako veliko kakor na primer Lugansko v Švici, in je zelo slikovito.

V Epiru so Italijani zadeli na približno enake terenske težkoče kakor v Abesiniji. Bolj ko ceste, ki jih ni, označujeta smeri italijanskega vdora strugi rek Kalamasa in Vojusa. Vojusa izvira v Pindskem gorovju, vzhodno Janine, in teče nato preko alban-

skega ozemlja. Njena dolga dolina tvori najboljši dostop do Jonskega morja v južno Albanijo in Epir. Smer italijanskega prodiranja kaže tu proti važnemu grškemu Mecevo v Pindskem predelu, od koder bi Italijani lahko prodrli do zaliva Arta, a tudi v severovzhodni smeri po dolini Bistrice proti Solunu ter končno še v jugovzhodni smeri po dolini reke Salamarias proti Trikali in Tesaliji.

O položaju in namerah grških čet niso doslej znane nobene podrobnosti. Ve se le, da so v Makedoniji poskušali operirati v smeri proti vrhu Kopsičici, to se pravi po cesti Lerin-Korica (Korča) ter vzdolž južne obale Prespanskega jezera. Vse to pa je za sedaj v glavnem le epizodnega značaja, kajti do spopada v večjem stilu doslej še ni prišlo.

Zahteve hrvatskih železničarjev

Zagreb, 14. nov. o. Danes je bil v Zagrebu kongres zveze železničarskih strokovnih društev v banovini Hrvatski. Na kongresu so sprejeli resolucijo, ki zahteva, naj se železnice v banovini Hrvatski podreje banški oblasti, nadalje naj se vsem železničarjem izplača 1. decembra enkratna denarna podpora v obliki trinajste plače, izenačijo vsem železniškim uslužbencem draginske doklade, ki se naj izplačujejo v sorazmerju z gibanjem cen na trgu, izplačajo vsem oženjenim uslužbencem doklade za ženo, izplačajo stanarjne železničarjem, ki nimajo stanovanja v naturi, uvrste pasivni kraji v prvi draginski razred, oproste železničarji plačevanja šolnine za svoje otroke ter se prizna pri namestitvi novih železniških uslužbenecv prednost otrokom železničarjev.

Paragraf se igra z usodo ljudi Greh ni enako velik, če ga je storil star zakrknjenec ali skromen začetnik

Ljubljana, 14. novembra

Tri mesece zapora za tri din

Nepoučenemu se lahko na sodišču primeri, da gleda v potek stvari včasih kakor tele v nova vrata. Vzemimo primer: Pred dnevi je bil pred sodniki malega kazenskega senata delavec Pavel iz Zlatega polja pri Lukovici. Malo nerodno je menjal na zdrsnih zatočnikih klopi, čeprav je ni drsal šele prvič. V trgovini Jožeta Cevca je posegel v predal, kamor spravljajo izkupiček. Trgovec je sodil, da je bilo v njem okrog 25 din droblja. Pavel, ki so ga kot tatu prijeli, pa je priznal, da je pobral le tri dinarje. Kakšen vrazil sršen ga je prav takrat pčil, menda niti njemu ni jasno: v žepu je namreč imel tisočak, pa se je spozabl zaradi treh dinarjev, kakor da ne bi imel niti božjaka. To pa še ne bi bilo najhujše. Imel je na vesti še nekaj tatinke preteklosti, zaradi te pa ga je doletela dvomljiva čast, da so njegovo zadnjo beraško tatvino bolje kvalificirali v smislu naših kazenskih paragrafov, ki določajo precejšnjo poostritev krivde za povratnike. Obsojili so ga na 3 mesece zapora in na 1 letno izgubo častnih državljanjskih pravic. Vsak dinar ga je torej veljal en mesec zapora.

Valuta dinarja pa tudi pade

Z zavistjo bo mogoč nerodni Pavel v zaporih srečati svojega sotrpna, delavca Stanislava, ki se je danes prvič srečal s sodniki.

Tudi njega so obsodili zaradi tatvine na 3 mesece zapora, toda Stanislavu je bila usoda vsekakor bolj naklonjena kakor Pavlu. Ni imel sicer ne tisočaka, pa tudi ne božjaka v žepu, ko je krenil na stranpot. Godilo pa se mu je mnogo bolj vsaj od trenutka, ko se je pregrešil, pa do časa, ko so se tudi za njim za enako dobo zaprla jetniška vrata.

Mladi Stanislav je več let služil pri posestniku Ivanu Mescu v Zaplan nad Vrhniko. Nekot pomlad, ko je bil še uslužben pri nekem podjetniku na Vrhniki, pa je še pomagal gospodarjevemu sinu Jakobu razkladati z voza blago za trgovino in gostilno, ki ga je pripeljal z Vrhnike. Zvečer je sin opazil, da je izgubil listino z vsemi svojimi prihranki, potožil je o tem tudi Stanislavu, ki pa se je kazal prav tako nevrednega kakor vsi drugi. Neveden pa ni bil, prav nič!

Ko je namreč razkladal voz, je iz konjske odeje pokukala izgubljena lista. Naglo je pogledal vanjo, opazil dva stotaka

in dovolj je bilo, da jo je stisnil v svoj žep. Tožba domačega sina ga ni ganila. Še manj drugo jutro, ko je na poti na delo na Vrhniko prvič spet pogledal v utajeno listino in poleg dveh stotakov zasledil še štiri tisočake. Zdjaj pa mu je zmešalo pamet: namesto na delo je krenil v gostilno, en dan veseljati in popival, naslednji dan je poračunal za delodajalcem in že krenil v Ljubljano, se oblekel od glave do pete, nov kovčeg napolnil z vsemi potrebnimi in nepotrebnimi drobnarijami, spotom spet malo poveseljati, nato pa krenil v Zagreb, baje s trebuhom za kruhom. Ker je bilo še nekaj cvenka v žepu, se mu ni tako mudilo ozreti se za zaslužkom. Kovčeg je oddal v postajni garderobi, v mestu posikal tovaršiško, si napival vino in likerje, kupil za negotove čase nekaj srečk »Hrvatske majke«, da bi ostale vsaj nade, velikodušno poklonil svoji v Zagrebu živčeli materi 5 kovačev in se spet vrnil k tovaršiški. Polgiral se je z biljardom, a tu ga je, vsaj kakor sam pravi in je tudi verjetno, zapustila sreča. Nekdo mu je iz suknjice izmaknil listino in z njo garderobni listek, zadnji pa s srečkami »Hrvatske majke« — in Stanislav je ostal tako rekoč suh. Od 4700 din, kolikor pravi lastnik, da jih je imel v pogrešanji listnici, je v Stanislavovem žepu zvenketalo le še nekaj droblja.

Pa Stanislav je še mlad, pred to tatvino še ni zagrešil nič kaznivega in kazenski zakonik ima še vero v njegovo poboljšanje. Zato je valuta dinarja v njegovih rokah padla. Za 4700 din je dobil 3 mesece zapora.

Dve postrvi — 240 din

Če bi še živel in bi bila tega sposobna, bi se 15 cm dolga postrv, ki jo je v ribolovnem revirju zakupnika Glanzmanna v reki Bistrici pri Trzinu ulovil 40% invalid, silkar Jancz iz Retij, napisnila kakor žaba in počila od napuha. Jancz iz Retij je bil danes pred sodnikom okrožnega sodišča obtožen, da je ulovil dve 15 cm dolgi postrvi brez dovoljenja. Priznal je in se zagovarjal, da mu ni bilo znano, da je prepovedano loviti. Ta nekam naivni zagovor mu ni pomagal, skodilo mu je pa še to, da je imel nekakšna srečanja s sodniki in zato pač ni bilo milosti. Sodnik ga je obsodil na 420 din denarne kazni, vsaka postrv ga bo torej veljala 210 din, na še posledica se ni z njima, ker so mu jih zaplenili.

SPORT

V vrtincu prvenstvenega tekmovanja V nedeljo štiri ligaške tekme in še kopica drugih za Ločje

Kar naprej gre letošnje tekmovanje za točke, ker je pač vreme še dovolj ugodno in bo nogometna zveza s temi termini mnogo pridobila za spomlad, ko so igrišča vse predolgo pokrita s snegom. Razen tega so zdaj naša nogometna moštva temeljito v treningu in je prav, da odigrajo čim več teh važnih tekem v najboljši formi. Ta nedelja bo prinesla spet popolno kolo (XI.) v ligaškem tekmovanju, razen tega pa bo na sporedu tudi nekaj prvenstvenih prvorazrednih srečanj. V podrobnem opozarjajo klubi prireditelji na svoje prireditve, kakor sledi:

Mars—Olimp

Nedeljski gost iz Celja se bo proti Marsu boril, da ne ostane na zadnjem mestu, ker mu grozi izpad. Tudi Mars se ni na zeleni veji in ga še čakajo težke preizkušnje. Upajmo, da bo nedeljsko tekmo po porčovalni igri obrnil v svojo korist, kar bi mu prišlo zelo prav. Gostje so se nam že predstavili v igri proti Ljubljani. Ne glede na njihov takratni poraz jih ni podcenjevali, ker so zelo žilavi borci, kar so dokazali že s tem, da so prišli v vrsto slovenskih ligašev. Volja, da ne izgadejo, jih bo v nedeljo pognala v boj proti Marsovcem.

Tekma bo zelo zanimiva, skrajno napeta in bo nudila dober sportni užitek. V predtekmi ob 13. uri nastopi Grafika proti Korotanu. Obe tekmi bosta na igrišču Ljubljane.

Bratstvo—Maribor

V nedeljo ob 14. se bosta v ligaški tekmi srečali enajstorici Bratstva in Maribora. Na Jesenice pridejo simpatični gostje iz Maribora, ki so v prvenstveni tabeli tik nad Jeseničani. Nedeljska tekma bo odločilna, kdo se bo na tabeli pomaknil še bolj nazaj ali pa zadržal še bolj proti dnu tabele. Mariborčani imajo v svojih vrstah nekatere odlične igralce, med katerimi sta najbolj znana Varl in Miloš v napadu, v krilski vrsti pa igra odlični Welle, ki je nedavno z uspehom v Zagrebu nastopil v juniorski reprezentanci. Mariborčani so zelo močan nasprotnik, proti kateremu bodo morali domačini postaviti najboljše moči. Prireditve bo gotovo pritegnila mnogo občinstva, ki bo seveda po najboljših močeh pomagal Bratstvu.

Razen teh dveh tekem bodo v nedeljo v slovenski ligi oddane še štiri točke, in sicer dve najbolj važni in morda celo odločilni za končni izid vsega tekmovanja v Mariboru: med Železničarjem in Ljubljano ter še dve, za kateri se bosta pomerila dva močna predstavnika naše lige in sicer v Trbovljah: Amater—Kranj.

V nekaj vrstah

Nogometna zveza o kranjskih dogodkih

O znanih dogodkih v Kranju, o katerih smo bolj neradi tudi mi pisali več kakor so zaslužili, je na zadnji seji upravnega odbora razpravljala tudi SNZ, ki objavlja v »Službenem vestniku« naslednje:

»V zvezi z incidenti na prvenstveni tekmi med Kranjem in Marsom dne 10. t. m. sklene upravni odbor:

- SK Kranj je odgovoren za varnost moštve, sodnikov in organov SNZ v vsaki tekmi, ki se igra v Kranju, in sicer od njihovega prihoda do odhoda. Pri najmanjšem bodočem incidentu bo u. o. odzval Kranju pravico prireditelj javne tekme v Kranju.
- V zvezi z zgornjim sklepom naj tudi upravni odbor SNZ ukline vsa izvetja glede sojenja v Kranju ter opozori v Kranj delegirane sodnike, da morajo soditi tekme ter naj morebitna opazila ne jemlje na znanje.
- Ker se poročila o incidentih na gornji tekmi v podrobnem in glede prestopkov igralcev ne ujemajo (podčrtali mi, op. ur.), se vsi prijavljeni izročijo kazenskemu odboru v postopek z naročilom, da ta stvar temeljito preišče in krivce eksemplarično kaznuje.

Po sklepu tehničnega odbora so bili obemeno poročili o tej tekmi izročeni kazenskemu odboru v postopek: Žitnik Ludvik, Pliveršek Anton, Jakše Anton, vsi SK Kranj, in Hassl Viktor, SK Mars.

To je besedilo oficijelnih sklepov, o katerih ni treba nobenega komentarja, tem bolj, ker se da iz njih še marsikaj čitati med vrstami.

Te dni je imela sejo hrvatska nogometna zveza, na kateri so med drugim govorili tudi o vprašanju taks na sportne prireditve, ki so že spet začele groziti našemu sportu. Pravijo namreč, da bodo od 1. februarja 1941 dalje spet uvedene takse na sportne prireditve, in sicer v obliki 25% dohodkov. Sklenjeno je bilo, da bo posebna delegacija obiskala predsednika HSS in senatorja dr. Krnjeviča, da bi se zavzel za pravično in sportu koristno ureditev tega vprašanja. Razen tega so na tej seji odločili tudi, da to nedeljo v hrvatski ligi ne bodo nadaljevali tekmovanja za spomladanski del, temveč bodo najprej odigrali še zaostale jesenske tekme. Tako bodo po tem sklepu v nedeljo igrali samo preostanek prekinjene tekme med Gradjskim in osiješko Slavijo, prihodnje nedeljo pa zadnjo jesensko tekmo iz lige med Hajdukom in Gradjskim v Splitu. Glede prekinjene tekme med Hajdukom in Splitom zaenkrat še ni nič odrejeno.

V češko-moravskem protektoratu so odigrali dozdaj 9 kol prvenstvenega tekmovanja in so bili v zadnjem doseženi naslednji izidi: Prostějov—Bohemians 1:0, Liben—Kladno 2:2, Bata—Sparta 4:0, Slavija—Viktoria, Plzen 3:3, Viktoria—Židenice 4:1, Pardubice—Plzen 2:2. V prvenstvu vodi Slavija pred Sparto in Plzenom.

Med prvorazrednimi tekmami opozarjamo med nedeljskimi na naslednje:

SVOBODA—MOSTE

V zadnjem kolu za prvenstvo ljublj. I. razreda bosta popjutrišnjem nastopila Svoboda in Moste. Glede na uspeh Močanov v zadnji tekmi proti Disku, ki so ga odpravili s hazenskim rezultatom 9:0 in na veliko važnost uspeha Svobode, ki so ji točke za zasedbo I. mesta neobhodno potrebne, se obeta zanimiva in ogorčena borba za točke. Tekma se bo pričela ob 9.30 na igrišču Ljubljane, za tem pa se bodo pomerili tudi v prv. borbi juniorji Svobode in Ljubljane. Ta tekma se bo pričela ob 11.

JADRAN—HERMES

V nedeljo se bosta v borbi za točke sprijela na novem stadionu v šiški, Jadran in Hermes. Oba sta najmočnejša kandidata za prvo mesto. Šiškarji imajo zdaj eno točko več in vodijo v svojem razredu. So v solidni formi in dozdaj še niso izgubili nobene tekme. Na tihem upajo, da bodo zasedli prvo mesto. Ravno takšne račune da delajo tudi Jadrančani. Po nedavni fužiji z Reko je njihova moč zavidanja vredna. Zato bo ta tekma tipično prvenstvena, saj bosta stala drug proti drugemu dva enakovredna nasprotnika, od katerih bo vsak skušal pobrati točki in si osigurati prvo mesto. To borbo si bo vredno ogledati! Vstopnina bo minimalna.

CELJE—BREŽICE

Na celjski Glaziji ob 14.15. Kakor že javljeno, bo v nedeljo na Glaziji zadnja letošnja prvenstvena nogometna tekma med »Celjem« in Brežičani, ki bo obenem odločilna za zasedbo drugega mesta na tabeli. Dozdaj imata obe moštvi enako število točk. Zato bosta v nedeljo napeli vse sile, da izvojujejo zmago. Sicer gre Celje za majhno prednostjo na igrišču vendar po zadnjih uspehih Brežičanov presenečenje ni izključeno. Navdaje zanimiva tekma se bo pričela že ob 14.15, in ne kakor prvotno določeno ob 15.

Dopolodne ob 10.30 pa bo na Glaziji trening tekma med dvema moštvoma Celja in Jugoslavije.

V juniorski konkurenci bo zanimivo srečanje

Mladika Jun.—Mars Jun.

V nedeljo ob pol 11. se bosta pomerila med seboj dva najresnejša kandidata za prvaka v svoji skupini, Mladika in Mars. Moštvo Marsa sestavljajo dohri in talentirani igralci, ki so že večkrat zastopali barve svojega kluba v I. moštvo. Mladika bo poslala v boj kar svoje prvo moštvo, ki je gotovo najboljšje v II. razredu. Vsi prijatelji lepega nogometa vabljeni!

SK Svoboda. Obvezen članski sestanek bo drevi ob 19. v Delavski zbornici, nato seja odbora.

STK Moste. Zaradi nedeljske prvenstvene tekme drevi ob 20. važen sestanek vseh igralcev.

SK Slavija. Drevi ob 20. članski sestanek vseh igralcev juniorskega in I. moštva v klubski sobi na Sv. Petra c. 13. Važno zaradi prvenstvene tekme z Jadranom in gostovanja Posebej Jerzan, Skapin in Smolnik. Prosim vsi sigurno! Poravnajte članarino! Načelnik.

SK Celje (nogometna sekcija). Zaradi prv. tekme z Brežičani naj bodo v nedeljo vsi igralci ob 13.45 na Glaziji. Postava na razglasni deski. Drugo moštvo bo igralo trening tekmo z Jugoslavijo ob 10.30 na Glaziji. Vsi določeni igralci naj bodo ob 10. v garderobi. Čajniko in Blagotinšek naj prideta za tekmo za trening. Načelnik.

SK Ilirija (lahkoatletska sekcija). Drevi ob 18. redna seja odbora, ob 18.30 članski sestanek. — Jutri ob 20. v gostilni pri Čadu pod Rožnikom družabni članski večer. Zbor ob 19.45 v tajništvo, nato skupen odhod; morebitne priključitve možna pred Narodnim domom odn. v gostilni. Vabljeni vsi člani!

Kolesarska podzveza Ljubljane ima drevi ob 19. važno izredno sejo. Pozivajo se vsi odborniki, da se te seje zanesljivo udeležijo v kavarni Vospersnik, Stari trg 34. Predsednik.

»Sportska revija« številka 35 je v glavnem s slikami in gradivom posvečena zadnjemu kolu nogometnih tekem v srbski in hrvatski ligi. Na slovenski strani so spet tri slike (o kajakaših, nogometaših in plavalcih) z nekaj kratkimi prispevki o zadnjih dogodkih v Sloveniji. V številki je tudi še razen tega mnogo takega, kar bo zanimalo vsakega sportnika. Posamezne številke so po 3 din.

VSEM SPORTNIM KLUBOM! Objave za nedeljo danes ob 18. ure, ker jih v ne-

deljaki številki v bodoče ne bomo mogli objavljati.

SLUŽBENE OBJAVE LZSP

Ljubljanska zimskosportna podzveza izpremlja razpis za tek čez drn in strn, ki bo v lepem vremenu v nedeljo 17. t. m. toliko, da bosta start in cilj pri gostilni na strelišču pod Rožnikom, ne pa pri gostilni Čad. V slučaju slabega vremena bo ta prireditve šele v nedeljo 24. t. m.

Podzveza bo imela sejo drevi ob 20. v pisarni Zimskosportnega saveza (prej JZSS). Zaradi izredne važnosti dnevnega reda vabimo vse gg. odbornike, da se seje sigurno udeležijo. Posebno vabimo zastopnike smuških sodnikov in učiteljev. Seje naj se udeležijo tudi g. Ervin Zupan.

Telovadba naših smučarjev bo odslej vsak torek in petek v telovadnici meščanske šole za Bežigradom, in sicer od pol 19. do 20. Ponovno pozivamo vse tekmovalce, da se teh treningov udeležujejo čimprej marljivo.

Iz Novega mesta

Okrajni odbor Rdečega križa poziva vse one, ki so se prijavili v bojničarski tečaj, da pridejo v nedeljo 17. t. m. ob 9. v gimnazijo Tudi drugi, ki se še niso prijavili, se lahko ta dan prijavijo. Odbor.

Kino Dom bo predvajal danes in jutri ob 20.15 ter v nedeljo ob 16. 18. in 20.15 razkošni orijentaliski film »Aixa, hči pustinja«. Prekrasni originalni posnetki. Španjolske pesmi in ples. Predigra: Univerzum zvočni tednik in Foxov najnovejši žurnal. (—)

Naše gledališče

DRAMA

Petek, 15.: Skrivavnice. Red A. Sobota, 16.: Lepa Vida. Izven. Nedelja, 17. ob 15.: Neopravičena ura. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Ob 20.: Cigani. Izven.

Drevi bodo igrali veseligr Oge Schein (flugove »Skrivavnice«). Delo je pisano v sodobnem duhu in pokaže družino, ki je izgubila zaradi procesa svoje podjetje. Intelektualno, sodobno deklica, ki ni zgolj lutka, temveč ženska, ki se zna v poslovnem življenju s pridom obračati in obenem na najnedolžnejši način preslepiti svojega moža, je središče dogajanja. Igrala jo bo Mira Danilova. Staro soprogo, njeno tačo, ki se nikakor ne more znajti v nove razmere, pa bo igrala Avgusta Danilova k. g. Očeta bo igral Lipah, njegovo ženo Nablocka, Pavla Friča Kralj. Režija je prof. Šesta.

Prva repriza Ferdia Kozaka drame v starih dejanjih »Lepa Vida« bo jutri kot predstava izven abomaja. Drama zajema konflikt med tremi brati. Godi se v današnjih dneh, v industrijskih krogih. Poleg zakonskega in ljubavnega zapleta pokaže tudi socialne in družbene strani življenja. Delo je režiral dr. Kref. Nastovno vlogo bo igrala Mira Danilova, v glavnih bodo nastopili Levar, Kralj in Jan.

OPEERA

Petek, 15.: zaprt. Sobota, 16.: Traviata. Izven. Gostovanje bolgarske sopranistinja Vanje Leventove.

Nedelja, 17. ob 15.: Grof Luksemburški. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Ob 20.: Jenufa. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol.

Gostovanje Vanje Leventove, bolgarske sopranistinja v Verdijevi »Traviata«. Jutri bo spet gostovala Vanja Leventova kot Violetta. S to partijo se je pridobila pri občinstvu in kritiki verigo priznanja. Zanimiva kreacija njene Violette, je privlačna v pevskem in igralškem pogledu. Tenorsko partijo bo pel Franci, očeta Janko. Predstava bo izven abonmaja.

Plesni nastop Marje Paulinove je moral biti zaradi vpoplida spremljevalca g. prof. Pavla Sivca, odložen in bo v ponedeljek 9. decembra. Plesalko bo spremljal prof. Marjan Lipovšek.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Zabetek ob 20.15 Sobota, 16.: Nenavađen clovek. Otvoritev sezone.

Nedelja, 17.: Nenavađen clovek. MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, 15. zaprt. Sobota, 16.: Na cesarčin ukaz. Red C.

NAJSLAJŠA IN NAJBOLJŠA kreplina pijača je

BERMET—VINO

ORNINA IZ FEJUSKE GORE Sremski Karlovci — Gostilničarji nudite to specialiteto svojim gostom. V sodčih od 50 l naprej ga razpošilja

B. MARINKOV,

Sremski Karlovci — Fruška gora Tovarna obutve in game »Boston« a. d. Beograd

IŠČE strokovne delavce

za usnjeno obutve: krojačice, šteparice, strojne natezalce (iberholerje), šišpače (evikerje), podšivače (doplerje) in rezkarje (frezorje). Javiti se je pisмено ob točni navedbi sedanjega dela na naslov tovarne, Beograd, Kralja Aleksandra 174.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 15.—, Dopis in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.— Vsi ostali oglaš se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—

Službo dobi

Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 20 Din

Stanovanja

Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 20 Din

Opremljeno sobo

Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 20 Din

Opremljeno sobo

Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 20 Din

Stroj

Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 20 Din

Pisalni stroj

Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 20 Din

Izgubljeno

Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 20 Din

Ušla je

Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 20 Din

Pridelki

Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 20 Din

Neli.

Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 20 Din

TKALSKI MOJSTER

strokovnjak s prakso in predizobrazbo, sposoben in samostojen posebno pri izdelovanju blaga iz umetne svile in Zellwolle SE SPREJME takoj ali po dogovoru. — Samo res prvovrstna moč, katere prevzame tudi odgovornost za čisto blago in produkcijo, naj pošlje ponudbo s sliko na oglasni oddelek »Jutra« pod: »Umetna vlakna«.

Izredna prilika! Zidajte!

V najlepšem znanem letovišču Hrvatskega Primorja Vam zidamo vilo. Stavbena sezona traja vsu zimo. — Oglejte si načrte in pogoje. — Naslov pri oglasnem oddelku »Jutra«.

Parcela 12.000 m na obali samo 3000 din

OBJAVA

Jadransko-podunavska banka v Beogradu javlja, da se ne poslužuje več uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov in da od danes dalje izplačuje na zahtevo brez omejitve vse vloge na uložnih knjižicah, tekočih računih in drugih računih.

Jadransko-podunavska banka Beograd

Umrla je danes 14. XI. 1940 po daljšem bolehanju naša nepozabna zlata, blaga

Valčka Kunstelj

edna hčerka gostilničarke Angelee

Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto 16. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Jezica 6, na farno pokopališče Sv. Jurij.

Jezica, Savije, Lesce, Minnesota, 14. nov. 1940.

Angela, mati; Anton, oče; Zvonko, brat in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Vsem, ki ste ob prerani smrti naše ljubljene in nepozabne hčerke ozir. sestro, gdčne

Milene Osojnik

z nami sočustvovali ter jo spremili na njeni poslednji poti, iskrena hvala.

Sv. maša zadušnica se bo brala v soboto 16. t. m. ob 7. uri v cerkvi Presv. srca Jezusa.

Zalujoči starši in brat

V nelzmeri žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem tužno vest, da nas je za vedno zapustil po kratki bolezni naš predragi oče, soprog, brat, stric, svak, gospod

ing. Avgust Dolenc

Vsem, ki ste ga poznali, ga priporočamo v blag spomin.

Treviso, Škočja Loka, dne 14. novembra 1940.

Zalujoči:

Mila, soproga; Sonja in Ada, hčerki in rodbine šink — Dolenc.